

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, LIEPOS – JULY 29, 2010 • Vol. CI Nr. 144

Kaina 75 c.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 07-28-10

D. Grybauskaitė – už dvigubą pilietybę tiems, kurie turi lietuviškas šaknis

Prezidentė priėmė Pasaulio Lietuvių Bendruomenės atstovus. ELTA nuotr.

Vilnius, liepos 28 d. (BNS/Delfi.lt) – Prezidentė Dalia Grybauskaitė, liepos 28 d. priėmusi Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) atstovus, pareiškė esanti už platų dvigubos pilietybės taikymą.

„Iš esmės prezidentės nuostata jau yra ne kartą išdėstyta šiuo klausimu – ji yra atvira dvigubai pilietybei tiems žmonėms, kurie yra išvažiavę iš

Lietuvos, kurie turi lietuviškas šaknis, bet, be abejo, kol kas reikia laukti įstatymo leidėjo nuomonės”, – po susitikimo Prezidentūroje sakė valstybės vadovės atstovas spaudai Linas Balsys. Pasak jo, per susitikimą prezidentė kalbėjo apie tai, kad negalima skirstyti, jog „vieni lietuviai yra Lietuvos, kiti lietuviai – pasaulio”. „Visi lietuviai yra lietuviai”, – prezidentės

nuomonę perteikė L. Balsys.

„Manau, kad mes geriau suprastome vieni kitus, jautėme parėmimą pilietybės reikalams”, – po susitikimo su prezidente kalbėjo PLB valdybos pirmininkė Regina Narušienė. Ji pabrėžė išieivų galimybes prisidėti vystant Lietuvą. „Mes turime daug energijos, turime daug patyrusių žmonių, išsilavinimą. Ypatingai dabar atvažiuoja daugiau jaunimo. Norėtume, kad Lietuva pasinaudotų tais žmonėmis – bet kur jie gyvena, kad jie liktų Lietuvos dalis”, – dėstė R. Narušienė.

„Mes nekalbame apie dvigubą pilietybę, mes kalbame apie išlaikymą Lietuvos pilietybės lietuviui. Mes atstovaujame visiems užsienio lietuviams – mes norime, kad visi lietuvių kilmės žmonės turėtų galimybę išlaikyti savo pilietybę”, – kalbėjo ji.

Susitikime aptarta, kokių žingsnių reikėtų imtis siekiant sustiprinti Lietuvoje ir užsienyje gyvenančių lietuvių ryšius bei paskatinti naudotis pasaulio lietuvių intelektualinėmis, kultūrinėmis ir mokslinėmis galimybėmis.

PERIODICALS

Premjeras teigia, kad ekonomikos skatinimo planas veikia

Vilnius, liepos mėn. 28 d. (BNS) – „Džiaugiuosi ekonomikos atsigavimo rezultatais. Tai patvirtina, kad eina gera kryptimi, ūkis kopija iš krizės”, – teigė ministras pirmininkas Andrius Kubilius.

Lietuvos statistikos departamento paskelbti duomenys rodo, kad antrąjį ketvirtį šalies bendrasis vidaus produktas, palyginus su praėjusių metų antruoju ketvirčiu, augo 1,1 proc., o palyginus su pirmuoju šių metų ketvirčiu augo 6,6 proc.

„Dar reikia tolesnių mūsų pastangų ir laiko, kad įveiktume nedarbą bei biudžeto deficito iššūkius. Tada sausius statistikos augimo skaičius daug labiau pajus ir visi Lietuvos žmonės”, – teigė ministras pirmininkas.

Pasak Vyriausybės vadovo, nedarbo lygis Lietuvoje, nors ir yra mažiausias Baltijos šalyse, išlieka itin aukštas, tad Vyriausybė ir toliau aktyviai skatins naujų darbo vietų kūrimą, užsienio investicijų pritraukimą bei biurokratinių suvaržymų verslui mažinimą.

Premjero patarėjas Mykolas Majauskas, vertindamas paskelbtus statistinius duomenis, pabrėžė, kad nepaisant ekonomikos atsigavimo biudžeto deficitas vis dar išlieka itin aukštas ir vienas didžiausių Europos Sąjungoje, todėl ir kitais metais turėsime sutelkti valstybės finansus keičiant valstybės turto valdymą, kur atskleistas didelis neūkiškumas, kovojant su kontrabanda ir aktyviai skatinant smulkųjį bei vidutinį verslą.

Švedijos ekonomistas – apie santykius su Baltijos šalimis

Vilnius, liepos mėn. 28 d. (BNS) – Švedijos ekonomikos specialistas mano, kad dėl pokyčių Rusijos politikoje Maskvos santykiai su Baltijos šalimis šiandien yra geresni nei kada nors anksčiau. Laikraščio „The Moscow Times” interneto svetainėje paskelbtame komentare Anders Aslund sako manąs, kad Rusijos politika santykiuose su kaimynais iš tiesų pasikeitė, Kremliai supratus, jog ankstesnė

agresyvi politika buvo nesėkminga.

„Per pastaruosius kelerius metus Estija, Latvija ir Lietuva patyrė didžiules finansų krizes. Įvertinus tradiciškai įtemptus santykius tarp jų ir Rusijos, galima buvo tikėtis, kad Kremlius išnaudos šią galimybę, bet jis to nedarė. Kai 2009 m. sausį Latvijoje ir Lietuvoje kilo nedideli socialiniai neramumai, visi dramoje ieškojo Rusijos piršto, bet nerado. Prie-

šingai, Rusijos santykiai su trimis Baltijos šalimis niekada nebuvo geresni nei dabar”, – rašo Washington, DC veikiančio Peterson instituto bendradarbis A. Aslund.

Ekonomistas sako tikintis, kad Rusija, kurios vadovas Vladimir Putin prieš penkerius metus pasirodė kaip tikras neoimperialistas, pavadinęs Sovietų Sąjungos žlugimą didžiausia geopolitine **Nukelta į 6 psl.**

Kauno „Ratilėliui” – Europos folkloro čempionato auksas

Etninės veiklos būrelis „Ratilėlis”.

Rasos Ambraziejienės nuotr.

Kaunas, liepos 28 d. (ELTA) – Iš Bulgarijos namo parvykęs Kauno tautinės kultūros centro folkloro ansamblis „Ratilėlis” parsivežė gražų apdovanojimą. Nesebaro mieste vykusiame Europos folkloro čempionate Lietuvai atstovavę kauniečiai tapo aukso medalio ir „Aukšinio Orfejaus” (jaunimo folkloro kategorijoje) prizo laimėtojais. Ansamblio vadovei Alvy-

dai Česienei įteiktas čempionato Meistro diplomatas.

Čempionate dalyvavo apie 80 kolektyvų iš daugelio Europos valstybių. Jie varžėsi folkloro dainų, šokių, ansamblių, senų miesto dainų, pučiųjų orkestrų ir folkloro orkestrų, populiarių ir estradinių dainų kategorijose.

Šiame numeryje:

- Telkiniuose. St. Petersburg lietuvių žinios (p. 2)
- Ar išgyvensime atsisakę tautinės valstybės minties? (p. 3)
- K. Girniaus skiltis (p. 3, 9)
- Sveikiname naują JAV LB židinį – Centrinio New Jersey apylinkę (p. 4-5)
- JAV LB LISS žinios (p. 5)
- Mūsų stalui (p. 8)
- Upninkų bažnytkaimis (9) (p. 9)
- „Jonas Kuprionis – miškininkas” (p. 10)

Valiutų santykis

1 USD — 2.65 LT

1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Tie, kurie garsiai ar tik puse lūpų neseniai pranašavo JAV Lietuvių Bendruomenės mirtį, turės palaukti – ir greičiausiai ne vieną dešimtmetį. Mat per paskutiniuosius porą metų JAV LB praturtėjo mažiausiai trimis naujomis mažesnėmis ar gausesnėmis apylinkėmis. Pati naujausia – šios dienos „Drauge“ Sigitos Šimkuvienės–Rosen aprašoma Centrinio New Jersey apylinkė, savo veiklą pradėjusi kelias lietuvių šventes apėmusia pyne, pavadinta „Lietuviais esame mes gimę“. Ne paslaptis, jog didžiąją naujų apylinkių daugumą sudaro taip vadinamos trečiosios lietuvių imigrantų bangos atstovai, kurie į veiklą jungiasi ne tik su didele entuziazmo banga, bet ir naujais sumanymais bei pasiūlymais. Įdomu bus pamatyti, kaip naujų apylinkių atsiradimas ateityje pakeis ne tik JAV LB veidą, bet ir atskiras jos valdymo grandis – tarybą ir valdybą, kaip (ir ar) keisis jau senokai neperžiūrėtos šios organizacijos misija ir ateities vizija.

Vyr. redaktorė Dalia Cidzikaitė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

**Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.**

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siūsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA

(metams kasdiena, paskelbta) \$250.00

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klasė: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00

• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė
redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasiūlyti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

LIETUVIŲ TELKINIAI

ST.PETERSBURG,FL

ST. PETERSBURG LIETUVIŲ ŽINIOS

JAV Nepriklausomybės minėjimas

Pradedant sekmadieninius pietus Lietuvių klubo pirmininkė Vida Meiluvienė paminėjo liepos 4-ąją kaip 234-tąsias JAV sukaktuves nuo nepriklausomybės paskelbimo. Ji pastebėjo, kad mes turime būti dėkingi, jog dauguma mūsų tautiečių rado prieglobstį „Uncle Sam“ žemėje. Gyvendami čia daugiau nei 60 metų puoselėjome lietuvių židinius, neužmiršdami ir Lietuvos laisvinimo reikalų. Minėjimo pabaigoje buvo sugiedotas Amerikos himnas.

Po pietų pirmininkė pranešė, kad, kan. B. Talaišiui išvykus atostogų, jį pavaduoti atvyko Vilniaus pedagoginio universiteto dėstytojas, kunigas, docentas, teologijos mokslų daktaras Algis Baniulis, SJ, kuris liepos mėn. 4 d., sekmadienį, Šv. Jėzaus Vardo bažnyčioje aukojo šv. Mišias ir pasakė pamokslą. Pirmininkės paprašytas svečias trumpai papasakojo apie save, kaip baigė kunigų seminariją pogrindyje okupuotoje Lietuvoje. Kunigu išventintas 1974 m. kovo mėn. 9 d. Jis rūpinasi St. Petersburg ir apylinkių lietuvių sielovados reikalais iki 2010 m. rugpjūčio mėn. 25 d.

J. Š.

Gedulo ir vilties diena

2010 m. birželio mėn. 13 d., po sekmadienio pietų, Lietuvių klubo pirmininkė V. Meiluvienė prisiminė 1941 m. birželio mėn. 14 d. rytą prasidėjusius masinius lietuvių trėmimus į Sibiro lagerius.

Su dideliu liūdesiu prisimename tą rytą, kada sovietų kariuomenės daliniai, žiauriai įsibrovę į namus, rinko nekaltus Lietuvos žmones ir kūdikius ir siuntė į vergų stovyklas. Juos vežė gyvulinuose vagonuose be maisto ir vandens. Dėl nežmoniškų transporto sąlygų ir bado daug tremtinių bei kūdikių mirė pakeleje.

Kiek yra žinoma, nedaug 1941 metų tremtinių sugrįžo į namus. Dauguma jų mirė nuo šalčio ir nežmoniškų darbo sąlygų sovietinio Sibiro taigose. Sugrįžusieji aprašė apie savo kančias atsiminimų knygose.

Mūsų klubo bibliotekoje yra daug

knygų, kuriose aprašomi Sibiro tremtinių pergyvenimai.

Lenkiame galvas tiems tūkstantčiams mūsų tautos sūnų ir dukterų, kurie tapo sovietinio holokausto aukomis. Jie nužudė jų kūnus, bet jų dvasia liko gyva, ir šiandien jie yra pavyzdys ateities kartoms. Po to buvo parodytas filmas „Sibiro Lietuva“, nufilmuota Arvydo Reneckio apie išlikusių lietuvių gyvenimą Sibire.

J. Š.

Tėvo diena Lietuvių klube

Birželio mėn. 20 d., sekmadienį, visus įeinančius pietums tėvus Lietuvių klubo valdyba pasveikino su buteliu alaus ir užkandžiais.

Po pietų klubo pirmininkė V. Meiluvienė pakvietė Mečį Šilkaitį paminėti Tėvą, kaip šeimos vyriausią globėją, aprūpintoją ir jos saugotoją.

Šiais metais švenčiame 100-tąsias metines, kai pradėta švęsti Tėvo diena. Tėvas ir Šeima yra tradicijų saugotoja, minėjo M. Šilkaitis. Jau nuo neatmenamų laikų tėvas buvo šeimos centrinis asmuo, jis rūpinosi šeimos grove, kovojo už savo šeimos teises.

Šiandien pastebime nusikaltimų gausumą ne tik čia, bet ir tėvynėje. Šeimos irsta, jaunimas nejučia dorovinio ugdymo šeimoje, nesilaiko tradicijų ir nerodo noro išlaikyti šeimos tęstinumą.

Klubo pirmininkė padėkojo M. Šilkaičiui ir pakvietė Alvitą Kerbelienę, kuri, pasveikinusi tėvus, paskaitė Vilijos Tirlikaitės eilėraštį „Tėčiui“.

J. Š.

Žalgirio mūšio minėjimas

Šiais metais liepos mėn. 15 dieną sukako 600 metų, kai jungtinės Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės ir Lenkijos Karalystės pajėgos sumušė vokiečių Ordino kariuomenę, tuo pabaigdamos du šimtus metų užtrukusį Ordino veržimąsi į Rytų Baltijos žemes. Šis Žalgirio mūšis (lenkiškai vadinamas Griunvaldo, o vokiškai Tannenbergo) paliko pėdsakus įvairių tautų istorinėje atmintyje.

Liepos mėn. 25 d., sekmadienį, po pietų, Lietuvių klubo kultūros būrelio pirmininkė Angelė Karnienė savo paskaitoje išryškino priežastis, kodėl šis mūšis kilo. Vokiečių Ordino nuolatinis veržimasis į rytus buvo sustabdytas. Nors kryžiuočių Ordinas nenustojo gyvuoti, bet jam buvo suduotas stiprus smūgis, ir kryžiuočiai jau nekėlė tokios grėsmės Lietuvai, kaip iki tol.

Žalgirio mūšis – tai Lietuvos valstybės ir Vidurio Europos rytinės dalies istorijoje lemiamas mūšis.

Nauja Lietuvių klubo revizijos komisijos pirmininkė

Atsisakius revizijos komisijos pirmininko pareigų „Lietuvių žinių“ redaktoriui Albinui Karniui, jas iki metų pabaigos sutiko perimti Kultūros būrelio pirmininkė A. Karnienė, kurią toms pareigoms patvirtino Lietuvių klubo valdyba.

Albinas Karnius

Gera naujiena apie lietuvišką alų

Dienraščio „St. Petersburg Times“ korespondentas Ernest Hooper savo liepos mėn. 5 d. skiltyje rašo: „Ar žinote, kad apie 2,000–3,000 lietuvių gyvena Tampa Bay apylinkėje. Dalis jų renkasi į Lietuvių klubą Pinnellas Park, kur sekmadieniais jie valgo skanų maistą ir geria geriausią pasaulyje lietuvišką alų...“

Mirė dr. Jonas Maurukas

Baigiant ruošti spaudai „Lietuvių žinias“ gavome pranešimą, kad mirė mūsų Klubo garbės rėmėjas dr. Jonas Maurukas.

„St. Petersburg lietuvių žinios“

LATVIJA

Lietuvos dailininkui ir rašytojui – Latvijos apdovanojimas

Lietuvos ambasadorius Latvijoje Antanas Valionis liepos 24 dieną pasveikino lietuvių dailininką ir rašytoją Kęstutį Kasparavičių, kuriam buvo įteiktas Janio Baltvilko vardo apdovanojimas.

Šiuolaikinės latvių vaikų literatūros klasiko Janio Baltvilko garbei pavadintas apdovanojimas kasmet yra skiriamas geriausiam Baltijos jūros regiono menininkui.

Šio garbingo įvertinimo autorius susilaukė už savo knygą „Baltasis dramblys. Tolimų kraštų istorijos“. Pasak Lietuvos ambasadoriaus, sprendimas apdovanoti K. Kasparavičių liudija, kad lietuviška kūryba yra aukštai vertinama už šalies ribų.

Apdovanojimo teikimo iškilmes Naujajame Rygos teatre surengė

Latvijos vaikų ir jaunimo literatūros taryba. Renginio dalyviai buvo pakviesti susipažinti su Kęstučio Kasparavičiaus kūryba iš arčiau ir ap-

žiūrėti menininko darbų parodą, prie kurios surengimo prisidėjo ir Lietuvos ambasada Latvijoje.

Lietuviams.com

Iš kairės: K. Kasparavičius ir A. Valionis.

URM nuotr.

AR IŠGYVENSIME ATSISAKĘ TAUTINĖS VALSTYBĖS MINTIES?

SAULIUS SPURGA

Lietuvių amžinas niurnėjimas – kaip vuvuzelų gausmas. Galima varydyti – Lietuvoje serga ekonomika, politika, demokratija, kultūra... Skundų gal net pernelyg daug. Tačiau iš tikrųjų, kaip pastebėjo Andrius Užkalnis, Lietuvoje nėra tokių blogybių, kurios būtų būdingos tik mūsų kraštui ir liktų nežinomos kitur.

Turbūt pernelyg dažnai Adomo ir Ievos praeiksmą priskiriame išimtinai Lietuvai. Kita vertus, aki-vaizdu, kad patiriame sunkumų nusakdami ir apibrėždami dabartinę lietuvių tapatybę, o kartu nerandame atsakymo, kokios yra mūsų valstybės svarbiausios vertybės, kokia yra gilioji jos prigimtis. Ši tapatybės krizė greičiausiai yra tikroji nenutylančio – motyvuoto ir nemotyvuoto – lietuviškų vuvuzelų gausmo priežastis.

Atgimimo laikais prieš dvi dešimtis metų visų pirma atsigręžta į valstybę, kurią sunaikino okupacija 1940 metais. Natūralu, kad okupacijos iškamuota tauta pirmosios nepriklausomybės metais valstybės palikimą laikė beveik šventu. Tik labai lėtai atėjo supratimas, kad tas patyrimas daugeliu atvejų nepriimtinas naujai valstybei arba yra tiesiog nepritaikomas. Kultūriniai ir ekonominiai ryšiai su Vakarais buvo tas elementas, kurį derėjo atkurti ir plėtoti. Tačiau lietuvių, kaip žemdirbių tautos, įvaizdis, su kuriuo siejama to meto Lietuva ir kuris buvo aukština-mas ir tarybiniais laikais, pasirodė gerokai atitrūkęs nuo pasikeitusių aplinkybių. „Niekas nėra lietuviui brangiau už žemę...“ Daug kas pasišovė atsiimti buvusią tėvų ir senelių žemę, išmėginti arklą ir plūgą. Naivios viltys, kurios, beje, sukėlė ir ne vieną nusivylimą, net tragediją.

Tarybiniais laikais, norėdami pabrėžti savą tapatybę ir išskirtinumą pilkoje bei niveliuojančioje aplinkoje, lietuviai imdavosi folkloro. Ir meninkai, ir paprasti žmonės gilindavosi į tautosakos lobius. Atkūrus nepriklausomybę šitai neteko buvusios reikšmės. Be to, nelikus tikro ryšio su tradicija, folklorui, kaip ir daugelyje modernių valstybių, atiteko vieta muziejuje. Pradėti priekabiau vertinti didieji tautos pasakojimai, kurie įkvėpė XIX amžiaus tautinį atgimimą ir besikuriančią valstybę, – Lietuvos didybė viduramžiais, kunigaikščių darbai. Čia atrasta prieštaravimų, spragų, pritempimo. Šiaip ar taip romantizmo laikai jau seniai pasibaigę. Tačiau didžiausias išskylančias mūsų santykio su istorija prieštaravimas yra tas, kad atkurta valstybė yra tautinė, o LDK buvo daugiatautė valstybė, kuriai lietuviškumas pats savaime beveik nerūpėjo.

Išskyrus trumpą laiką, pirmosios nepriklausomybės Lietuva nebuvo demokratinė valstybė, nepasižymėjo ir didesniais socialiniais laimėjimais, kuriuos drąsiai galėtume mūryti į atkurtos Lietuvos pamatus. Atkūrus nepriklausomybę paaiškėjo, kad stiprinant valstybę vien kultūrinių ir tautinių nuostatų nepakanka. Politinės, ekonominės, socialinės valstybės sandaros formavimas reikalauja visų

piliečių pastangų, tam tikro jų sąmoningumo ir kryptingo veikimo. Šis neįmanomas be motyvacijos, kurią suteikia vienijančios vertybės.

Kuo turėtų remtis Lietuvoje kuriama demokratija? Filosofas Alvydas Jokubaitis pažymi, kad demokratija neturi kitos terpės skeleto, kaip tik tautinę valstybę. Čia yra tam tikro nepatogumo, nes nacionalizmo idėjos yra ne kartą susikompromitavusios. Vis dėlto, pasak filosofo, be tautinės individualybės demokratija praranda savo ribas, savo atstovaujamas piliečius ir tampa kratos be demos. Tai juo labiau dera įvertinti turint omenyje, kad nepaprastai turtinga Lietuvos praeitis ir kultūrinis paveldas turi didžiules galimybes burti tautą, gaivinti jos kultūrą. Tik, žinoma, yra didelis poreikis į praeitį pažvelgti naujomis akimis. Tam prireiks didelės išminties.

Kol kas neturime net tokio suvokimo, kad nauja demokratinė Lietuva gali būti sukurta tik patriotiškai nusiteikusių piliečių pastangomis. Lietuvos švietime ir viešojoje erdvėje vyrauja kitos mintys – aukštinamas liberalizmas, kuris esą gali pateikti atsakymus į visus klausimus. Retai susimąstome apie tai, kiek daug naikinimo ir nihilizmo į mūsų gyvenimą įlieja ši ideologija, siūlanti mechaniską instrumentinį požiūrį į politiką, individą vaizduojanti kaip nuo bendruomenės atskirtą atomą ir skiepijanti savų piliečių priešišumą valstybei. Liberalizmas nuvertina tautiškumą, paraštėn išstumia moralę ir kreipia mūsų žvilgsnį į universalias vertybes, tokias kaip žmogaus teisės. Tačiau suprantama, kad visoms tautoms tinkančios (beje, ar tikrai tai įmanoma?) vertybės tegali būti pačios mažiausios ir išblukusios. Tokia etinio minimalizmo programa, ypač mūsų vis dar besikuriančioje valstybėje, atrodo šalta, svetima ir neturi didesnių galimybių įkvėpti nuoširdžiam valstybės statybos darbui.

Nusisukę nuo tautinės ir patriotinės valstybės minties tapome uolesni liberalizmo vertybių gynėjai nei daugelis Vakarų šalių, kurios vis dar puoselėja galingus tautinio pasididžiavimo mitus. Būtent šie mitai ir amžinos valstybės vizija turi didžiausios galios įkvėpti žmones kasdinei kūrybai, kuri nebūtinai turi būti pagrįsta ir motyvuota šios dienos ekonomine nauda. Mūsų valstybė – tarsi uždara akcinė bendrovė, kur aukštinama liberalioji rinka ir jos dėsnius norima pritaikyti visoms gyvenimo sritims. Tokios nuostatos tiesiog stumia žmones iš Lietuvos, nes pagal šią logiką geriausias sprendimas vaikantis ekonominės naudos – tiesiog imti ir išvykti. Tačiau būtų labai liūdna, jei vieninteliai žmogaus motyvai būtų ekonominiai. Kiekvienas žmogus visų pirma pasigenda saviraiškos ir prasmingesnio gyvenimo, kuriam kur kas labiau tinkama yra sava šalis.

„Lietuvos žinios“

Saulius Spurga – žurnalistas, Mykolo Romerio universiteto lektorius, sekretorius.

Laikinoji vyriausybė ir žydai – ką žinome?

KĘSTUTIS GIRNIUS

Lietuviams dažnai priekaištaujama, kad jie nedrįsta atvirai žiūrėti į savo istoriją, ją dažnai klastoja.

Efraim Zuroff kaltina lietuvius kas kelis mėnesius. Nenusileidžia ir Rusijos pareigūnai. Prieš savaitę Rusijos užsienio reikalų ministras Sergej Lavrov paragino Lietuvą atsisakyti „iškreipto įvairių istorinių XX amžiaus įvykių traktavimo“. Ir lietuviai apgailestauja dėl tautiečių nenoro atvirai vertinti savo praeitį. Leonidas Donskis pažymėjo, kad Lietuvai nepavyks susitaikyti su savo istorija, kol „šalies elitas nepripažins, jog Laikinoji vyriausybė 1941 metais bendradarbiavo su naciais ir veikė prieš savo piliečius“. Laikinąją vyriausybę (LV) net kiekiau pliekia Tomas Venclova: „Bū-tina be jokių išlygų pareikšti, kad naujoji Lietuva kategoriškai neįtraukia šios tradicijos į gerbtinų ir sekutinų tradicijų gretas. Laikinoji vyriausybė iš esmės nesiskiria nuo Tiso vyriausybės Slovakijoje ir Paveličiaus vyriausybės Kroatijoje.“ Pasak Venclovos, „jie pakenkė Lietuvos prestižui labiau nei kitas Lietuvos priešas“. Jo nuomone, jei Vakarai būtų išlaisvinę Lietuvą 1944 metais, LV būtų buvusi teisiama, kaip buvo teisiamas Philipp Petai-n Prancūzijoje.

Venclova, kaip įprasta, yra politiškai korektiškas, bet nelabai tikslus ar teisingas. LV skiriasi nuo Jozef Tiso ir Ante Pavelič vyriausybių. Ir dar kaip. Ustašų režimo vadovas Pavelič buvo kraugerys, atsakingas už šimtų tūkstančių serbų, kurių naciai nebūtų persekioję, žudymą. Negalima lyginti LV, kuri teišilaikė šešias savaites, su Tiso – juk jis daugiau kaip šešerius metus valdė Slovakiją. Vokietija nepripažino LV, su ja nekalbėjo. Berlynas laikė Tiso valstybės vadovu, oficialiai su juo tarėsi net dėl žydų išvežimo iš šalies, taigi – nužudymo.

Kas tie „jie“, pakenkė Lietuvos prestižui daugiau negu jos priešai? Ir kaip jie pakenkė? Venclova veikiausiai turi omenyje aktyvų lietuvių dalyvavimą žudant žydus, vieną gėdingiausių dalykų lietuvių istorijoje. Bet LV nedavė įsakymų žudyti žydus. Ir nebūtų galėjusi sustabdyti žudynių. Įta-kingi vokiečiai nesugebėjo to padaryti. 1941 metų rugpjūtį pulkininkas Helmuth Groscurth laikinai sustabdė nacių smogikų pastangas nužudyti apie 100 žydų našlaičių miestelyje. Belaja Cerkov net kreipėsi į Vokietijos kariuomenės vadovybę. Jam buvo nurodyta nesikišti į SS reikalus, o vaikai – nužudyti. Nevalia užmiršti, kad tuomet, kai LV nutraukė savo veiklą, 95 proc. Lietuvos žydų dar buvo gyvi, o moterys ir vaikai nebuvo masiškai žu-domi.

Venclova įsivaizduoja, kad LV, kaip ir Petai, būtų buvusi teisiama. Bet už ką? Petai, Vidkun Quisling Norvegijoje, aukšti pareigūnai kitose Vaka-rų valstybėse kaltinti tėvynės išdavyste, bendravimu su okupantu. Bylos buvo keliamos Prancūzijos deputatams, balsavusiems suteikti Petai-n ypatingus įgaliojimus, nesuderinamus su Konstitucija. Kiekvienu atveju pa-reigūnai kaltinti tuo, kad prisidėjo prie savo šalies nepriklausomybės laido-jimo. LV tuo negalima kaltinti. Ji neišdavė Lietuvos valstybės, nes Lietuva jau buvo okupuota. Jai įgaliojimus suteikė (jei taip galima kalbėti) ne šalies nepriklausomybę panaikinęs okupantas, bet tie, kurie galbūt naiviai ti-kėjosi atkurti suverenumą. Sugrįžę sovietai būtų pradėję bylą už SSRS iš-davimą, tačiau pavergtųjų sukilimas prieš okupantą nėra išdavystė, o pat-riotinė pareiga.

Kadaise LV ir 1941 metų sukilimas buvo pristatomas kaip nepriekaiš-tingas mėginimas atkovoti nepriklausomybę, dabar jis vaizduojamas kaip nacių diriguojama masinių žudynių uvertiūra. Kai kurie sukilėliai, gal net dauguma, siekė nuplauti beginklės kapituliacijos 1940 metais gėdą ir pa-rodyti pasauliui, kad Lietuva pasiryžusi kovoti už savo nepriklausomybę. Buvo viliamasi, jog sėkmingas sukilimas privers vokiečius įvertinti jį kaip įvykusį faktą ir pripažinti Lietuvos suverenumą. Panašios viltys skatino Armija Krajova mėginti užimti Varšuvą ir Vilnių, parodyti tuo Vakarų są-jungininkams, kad Lenkija gyva, ir priversti Kremlių skaitytis su tauta.

Neabejotina tai, kad per daug lietuvių ir per greitai įsitraukė į žydų žudynes. Dalyvavo ne tik padugnės, bet ir atsakingi karininkai bei vietos pareigūnai. Nepaprastai daug žmonių buvo abejingi savo kaimynų likimui. Žudymai prasidėjo LV veiklos metais. Bet koks buvo jos vaidmuo? Ar LV prisidėjo prie žudynių, ar mėgino jas stabdyti, ar būtų galėjusi paveikti procesus? LV veikimas yra *terra incognita*. Nors žydų žudynės sulaukė savo istorikų, kol kas neturime rimtesnių LV veiklos studijų, juolab tokių, kurios atsižvelgtų į platesnį okupacijos kontekstą ir nacių valdymo būdus. Trūksta prisiminimų. Į Vakarus pasitraukę LV nariai ir sukilėliai tylėjo apie žydų žudymą, nors būtų turėję palikti atmintines šiuo klausimu. LV narys Adolfas Damušis gyveno Lietuvoje, kai buvo atkurta nepriklau-somybė, bet, mano žiniomis, istorikai jo nekalbino.

LV priekaištaujama, kad ji nedrįso viešai pasmerkti žudynių, nesisten-gė gelbėti žydų, pagaliau priėmė Žydų padėties nuostatus. Tačiau laikinai ministro pirmininko pareigas ėjęs Juozas Ambrazevičius (Brazaitis) ne kartą apgailestavo, kad nebuvo galima paveikti vadinamųjų ekscesų. Būtų buvę geriau, jei jis ir LV atviriau būtų smerkę žudynes.

Nukelta į 9 psl.

Sveikiname naujausią JAV LB židinį – Centrinio New Jersey apylinkę!

SIGITA ŠIMKUVIENĖ-ROSEN
JAV LB Krašto valdybos
vicepirmininkė organizaciniams
reikalams

Galima drąsiai teigti, kad JAV Lietuvių Bendruomenė palaipsniui jaunėja, į jos gretas pamažu ištraukiant naujoms jėgoms. Šių metų birželio 27 dieną, pirmadienį, JAV LB Krašto valdybos telefoniniame posėdyje buvo pristatyta ir patvirtinta nauja Centrinio New Jersey LB apylinkė.

Liepos 10 dieną turėjau progos aplankyti šią naują apylinkę, susitikti su jos veikėjais ir dalyvauti švenčių pynėje „Lietuviais esame mes gimę“ Estų namuose Jackcon, NJ. Šventės metu buvo paminėta Mindaugo karūnavimo – Valstybės diena ir Žalgirio mūšio 600 metų jubiliejus, taip pat neužmiršti Jonai, Janinos, Rasos ir Mindaugai.

Lyg būtum Lietuvoje

Renginys buvo išpūdingas. Gausi ir turininga programa, daugybė lietuvių (per 350) vertė manyti, kad esi Lietuvoje.

Tik atvykus į vietą, Estų namų teritoriją, visus maloniai pasitiko paslaugūs apsaugos vyrai – Raimondas, Konradas, Petras, Virgilijus, Laurynas, Mantas ir kiti. Jie net tik padėjo aikštelėje sustatyti automobilius, dalijo renginio programas, bet ir, linkėdami saugaus kelio, gražiai išlydėjo svečius šventei pasibaigus.

Paėjus toliau, dėmesį patraukė Kaziuko mugės pavėsinė, kur šeiminkaujančios gražios lietuvaitės siūlė įvairių gėrybių: gintaro papuošalų,

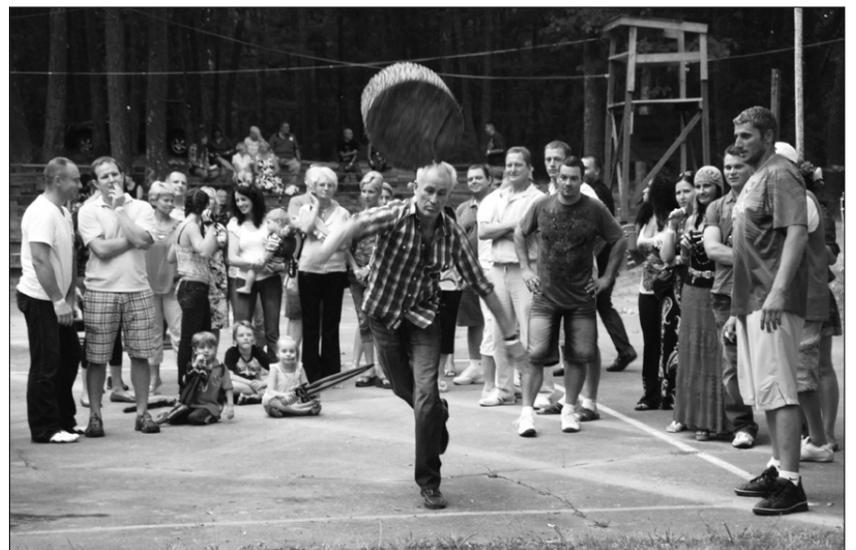
nertų kepurėlių, kitų meno kūrinių. Atkreipėme dėmesį į ažuolo lapais išpuoštus vartus su Gedimino stulpais (autorius – auksinių rankų meistras Gintas Banionis). Pagalvota ir apie mažuosius – jiems buvo pastatytas didžiulis šokinėjimo tramplinas. Jolanta Šukienė, Jovita Jarusevičienė ir Aušra Matutis buvo atsakingos už vaikų užimtumą.

Pastato viduje apžiūrint Auksės Motto kruopščiai ir dalykiškai paruoštus stendus, buvo galima susipažinti su visa Lietuvos istorija. Čia pat veikiančioje „pinigų keitykloje“, kurioje darbuos Jolanta Sinkevičienė ir Laimutė Vasilkovičienė, dolerius galėjai pakeisti į litus. O už šiuos galėjai pirkti ką nori – kavos, spurgų (šimtą jų iškepė ir renginiui paaukojo Regina Šulcienė). Vyrai galėjo prisėsti su bokalu alaus, paskanauti duonos su česnakais, kurios prikepė Rosina Zimmickaitė. Vėliau visi buvo pakviesti į lauką, į šventės atidarymą.

Programa – gausi ir turininga

Šventinį renginį pradėjo į aikštę įžygiavę Krivis ir vaidilutės, buvo sugiedota „Tautiška giesmė“, įžangos žodį tarė susikūrusios apylinkės valdybos pirmininkė Rasa Miliūtė. Ji nuoširdžiai pasveikino gausiai susirinkusius dalyvius ir tarti sveikinimo žodžio pakvietė šių namų šeiminką Lakewood estų klubo asociacijos prezidentą Priit Parming. Garbus svečias pasidžiaugė augančia ir savo tautos tradicijas tęsiančia lietuvių karta, palinkėjo didžiausios sėkmės visuomeninėje veikloje.

Nukelta į 5 psl.

Naujoji LB apylinkė savo veiklą pradėjo su švenčių pynę „Lietuviais esame mes gimę“.

Rimo Gedeikos nuotraukos

LIETUVOS IŠEIVIJOS STUDENTŲ STAŽUOTĖ

JAV LB LISS žinios: Lietuvos darbovietės studento stažuotojo akimis

Susitikimas su JAV ambasadore Anne E. Derse

**ALDONA
GINTAUTAITĖ**

LISS programos studentams gyvenant, dirbant ir mokinant Lietuvoje netrūksta naujų pažinčių. Prieš dvi savaites visi programos dalyviai, stažuotojai, labdaros grupės nariai ir „Heritage“ studentai gavo asmeninius pakvietimus iš JAV ambasadorės Lietuvai Anne Derse atvykti į „barbecue“, kuris vyko liepos 15 dieną jos rezidencijoje Vilniuje. Vakarėlis buvo suorganizuotas LISS programos garbei.

2009 metų liepos 24 dieną JAV Senatas patvirtino Anne E. Derse kandidatūrą ambasadorės postui Lietuvos Respublikoje. Ambasadorė nuo 1981 metų yra aukščiausio rango karjeros diplomatė, nuo 2006 metų gegužės mėnesio dirbo JAV ambasadore Azerbaidžano Respublikoje. Anne Derse Johns Hopkins University buvo suteiktas tarptautinių santykių magistro laipsnis, o Macalester College ji įgijo prancūzų kalbos bei lingvistikos bakalauro diplomą. Anne Derse savo karjerą pradėjo 1981–1983 metais kaip JAV vicekonsulė Trinidade ir Tobage, nuo 1985 iki 1988 metų ėjo prekybos specialistės pareigas Singapūre. Būdama ekonomikos ministrės patarėja JAV ambasadoje Briuselyje, 1995–1997 metais ji ėjo JAV komisarės pareigas trišalėje Aukso komisijoje, nagrinėjusioje nepriklausomus skundus dėl nacių pagrobto ir po Antrojo pasaulinio karo sąjungininkų susigrąžinto aukso.

Jos įtakingiausias vaidmuo buvo nuo 1999 iki 2003 metų, kai, būdama JAV misijos ES ministre patarėja ekonominiams klausimams, ji vadovavo darbo grupei, besirūpinusiai JAV-ES ekonominiams ryšiams. 2004 metais ji padėjo įsteigti JAV ambasadą Bagdade, Irake.

JAV ambasadorė šiltai mus priėmė savo namuose, pasveikinusi LISS programos ikūrėją Birutę Bublienę ir mus, studentus, už ryžtą gyventi ir dirbti kai kuriems iš mūsų svetimoje šalyje. Ji su nostalgija prisiminė savo jaunystės dienas, kai teko studijuoti Prancūzijoje, ir teigė, kad ši tarptautinė patirtis jai padėjo

apsispręsti dėl karjeros ir vėliau joje daug nuveikti. Po šio nuoširdaus priėmimo kibome į tikrą amerikietišką „barbecue“. Skaniai pavalgę LISS programos dalyviai ir kiti svečiai turėjo galimybę artimiau susipažinti, pabendrauti, užmegzti naujas pažintis.

Ambasadorės vyras ir dukra, Georgetown University absolventė pasakojo mums apie jų gyvenimą Lietuvoje, pasidalijo savo patirtimi. Kas norėjo atsipalaiduoti, kieme galėjo žaisti itališką lauko žaidimą „Bocce Ball“, krocketą ar ramiai pasivaikščioti palei upę, tekančią už rezidencijos. Tarp ambasadorės svečių buvo ir

grupė Lietuvos moksleivių ir studentų, lydimų Christinos Bruning iš „Across Cultures“ programos. „Across Cultures“ yra verslo ir kultūros mainų programa tarp Baltijos šalių ir Seattle, Washington. „Across Cultures“ padeda įgyvendinti JAV užsienio politikos tikslus kartu su partneriais Baltijos šalyse kuriant sveiką ekonomiką. Buvo įdomu pabendrauti su panašia veikla užsiimančiais atstovais, išgirsti jų atsiliepimus apie Ameriką ir vadovavimo programas. Atsisveikindama Anne Derse mums palinkėjo turiningai praleisti likusį laiką Lietuvoje ir darbovietėse, padėkojo už apsilankymą.

JAV ambasadorė Anne E. Derse šiltai mus priėmė savo namuose.

Sveikiname naują JAV LB...

Atkelta iš 4 psl.

Šių eilučių autorė susirinkusiuosius sveikino JAV LB Krašto valdybos vardu.

Svečiams buvo įteikti tikri lietuviški sūriai (juos supaudė Loreta Balčaitienė), kurių vėliau paragavo visi, kas tik norėjo.

Labai įspūdingai pasirodė 12 baltais sijonais ir baltomis palaidinukėmis vilkinčių, tautinėmis juostomis persirišusių merginų – vaidilučių – grupė. Jų kepurinė buvo sutikta audringais plojimais. Šokėjas parengė Lina Jefimova ir Rasa Lukošienė. Šis šokis tą vakarą buvo sušoktas net tris kartus.

Programą sumaniai vedė apylinkės pirmininkė. Jai talkinanti Jūratė Jakonytė pakvietė užpildyti Lietuvos žemėlapią piešiniais „Už ką aš myliu Lietuvą“. Aktyviausias buvo mamos su savo mažyiais. Kiekviena šeima žemėlapyje piešė būtent toje vietoje, iš kurios yra atvykusi. Mažyliai paisė gėles, saulę, namus, šeimą.

Baigus spalvinti Lietuvos žemėlapią, laukė kitas įdomus dalykas – ažuolų lapų vainikų pynimo varžytuvės, kurias aš pavadinau mokyklėle.

Žiūrėjau, kaip uoliai žmonės pina vainikus (kelios merginos tai darė pirmą kartą), bet dar įdomiau buvo matyti, kaip gerai ir greitai pina vyrai. Kiti tuo metu ragavo lietuviško sūrio, tretį suko galvas atsakinėdami į įdomius istorijos žinių konkurso „Kaip Jūs pažįstate Lietuvą?“ klausimus.

Pagerbti Jonai ir Janės, paminėtas Žalgirio mūšis

Į aikštės vidurį pakviesti Jonai ir Janės, Rasos ir Mindaugai buvo papuošti ažuolų vainikais. Daug dėmesio ir šurmilioi pelnė kryžiuočių ir pagonių mūšis – Žalgirio mūšio interpretacija. Jam buvo gerai pasiruošta, kryžiuočiai – su baltais apsiaustais, ant kurių išpiešti juodi kryžiai. Labai entuziastingai lietuviai pagonys būrėsi į kovą ir, aišku, laimėjo. Vilmantas Latvys, Gintaras Balkius ir Nerijus Šešelgis kvietė skanauti jų kepamų vištienos ir kiaulienos šašlykų. Nosį kuteno troškintų kopūstų ir žirnieneš kvapas. Renginio vyriausia šeimininkė Loreta Balčaitienė su savo padėjėjomis Valentina, Livita, Alma, Loreta, Jūrate ir Jurgita sukosi sparčiai, nes išalkusiųjų minia bu-

vo gausi, o į šventę vis dar rinkosi svečiai.

Kaip visuose lietuvių renginiuose, neapsieita be lietuviško alaus. Prie baro šauniai sukosi Germa ir Gintas Banioniai su atžalomis. Jiems darbą lengvino alų pristatantis Kęstas Sinkevičius. Banionių šeima ne tik darbavosi bare – jie į renginį atvežė visas ažuolų šakas puošimui ir vainikams. Gintas, be vartų, suspėjo dar ir kupolio medį išpjauti, ir Krivio lazda išraityti.

Visiems pasistiprinus renginio vedėjos su savo padėjėjais vėl pakvietė į aikštę. Stipruolių varžybose virvės traukimo rungtyje kovojo net moterys. Vyko trinkos mėtymo varžytuvės „Šimtas pūdų man nė motais“, stipriausieji vyrai rideno rąstus. Visi varžytuvių nugalėtojai buvo apdovanojami prizais – šventine gira.

Kokios Joninės be paparčio žiedo?

Po varžytuvių vėl kas užkandžiauvo, kas bendravo draugų rate, o paskutinis etapas – ypač įspūdingas. Degė Joninių laužas, merginos plukdė vainikus tam paruoštuose „tvenkinėliuose“ ir, aišku, visi skubėjo ieškoti paparčio žiedo.

Suskambus polkai daug raginti

nerieikėjo – aikštė kaipmat prigužėjo žmonių. Kaip vėliau pasakojo R. Miliūtė, polka su ragučiais šiame telkiniuje yra tradicinė. Ja pradėdami šokių vakarai. Muzikos leidėjai Eimantas Rudavičius ir Šarūnas Stančauskas atliko šaunų darbą – įrašė polkos melodiją keletą kartų iš eilės. Šokti panoro daugiau kaip šimtas šokėjų. Žiūrovai šokėjams negailėjo plojimų. Lietuviškos dainų ir šokių melodijos skambėjo iki vėlumos. Visi linksminosi ir, manau, visiems buvo smagu susitikti su naujais lietuvių puoselėtojais, taip pat pabendrauti su senais pažįstamais. JAV LB KV vicepirmininkas Rimas Gedeika sukiojosi su fotoaparatu ir taip pat liko sužavėtas. „Amerikos LT“ televizijos atstovai Vita ir Mykolas filmavo, kalbino naujos JAV LB apylinkės valdybos pirmininkę R. Miliūtę ir atvykėlius.

Sekmadienio rytą grupė organizatorių ir apylinkės valdybos narių turėjo pokalbį-seminarą su šių eilučių autore apie LB veiklos ypatumus, LB struktūrą ir svarbiausias veiklos gaires šiuo laikotarpiu. Vėliau visi išsijuosę tvarkė patalpas. Nuoširdžiai dėkoju nuostabios šventės „Lietuviais esame mes gimę“ rengėjams ir visiems dalyviams. Centrinio New Jersey LB apylinkės lietuviai tikrai šaunūs!

Trijų turistų iš Čekijos būklė sunki

Vilnius, liepos 27 d. (ELTA) – Pamažu sveiksta kai kurie per pasta-to Kauno rajone griūtį sužeisti dvi-ratininkai iš Čekijos, tačiau trijų būklė lieka labai sunki.

Kauno klinikų medikai sako, apie jų pervežimą į tėvynę nėra net kalbos. Tuo metu kiti, mažiau sužeisti ar visai nenukentėję, jau išva-žiavo namo. Nuo liepos 25 d. Kauno klinikose gydomi 8 įvairius sužaloji-mus patyrę turistai iš Čekijos. Anot medikų, kai kurių būklė tapo stabili-li, draudimo bendrovės pradėjo rū-pintis, kaip juos parvežti namo.

Kauno medicinos universiteto klinikų direktorius operacinei medi-

cinai Rytis Rimdeika negalėjo pasa-kyti, kiek dar neurochirurgijos reani-macijos skyriuose bus gydomi žygio dalyviai.

Kauno rajono savivaldybės val-dininkai sako jau šiomis dienomis tu-rėtų žinoti, kam priklauso nuo lie-taus pasislėpusius dviratininkus už-griuvęs pastatas Pakapių kaime. Se-niūnas sako, esą panaikinus kolū-kius pastatas perduotas vienam vie-tos ūkininkui, jis nekart ragintas avarinės būklės pastatą nugriauti. Duomenų apie jo šeimnininką laukia ir ikiteisminį tyrimą pradėjusi Kauno rajono policija.

Kėsintasi į beveik milijoną litų pašalpų

Šiauliai, liepos 28 d. (ELTA) – Finansinių nusikaltimų tyrimo tar-nybos (FNTT) Šiaulių apskrities skyrius kartu su miesto apylinkės prokuratūra baigė ikiteisminį tyrimą baudžiamojame byloje, kai iš valstybi-nio socialinio draudimo fondo buvo pasikėsinta neteisėtai gauti beveik 1 mln. litų motinystės bei motinystės (tėvystės) pašalpų. Tai viena di-džiausių FNTT atskleistų sumų, kai kaltinamieji siekė apgaule įgyti vals-tybės lėšų.

Tyrimo duomenimis, anksčiau 8 kartus teistas kaunietis A. L. 2007 m. įsigijo Šiauliuose registruotą kurjerio paslaugas teikiančią bendrovę „ŠK“. 34-erių kaltinamasis A. L., tapęs įsi-gytais bendrovės vadovu, tais pačiais metais susitarė su 10 besilaukiančių kauniečių dėl jų tariamo įdarbinimo kurjerio paslaugas teikiančioje bendrovėje.

Surinkta duomenų, kad vadybi-ninkėmis įdarbintos moterys žinojo, jog šioje bendrovėje jokio darbo ne-dirbs ir darbo užmokesčio negaus. Dalis jaunų nėsčių moterų niekur iki tol nedirbo ir nebūtų turėjusios teisės gauti motinystės pašalpų, dalis dirbo, tačiau norėjo didesnių pašalpų.

Įdarbinęs moteris, kaltinamasis Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Šiaulių skyriui pateikė pranešimus apie apdraustųjų (bei atleis-tųjų) valstybinio socialinio draudimo įmokas, kuriuose įrašė melagingus duomenis apie moterims apskaičiuo-tus darbo užmokesčius. Pranešimuo-se kaltinamasis nurodė, kad nėsčios moterys gavo iki 7,000 litų per mė-nesį. Pagal tokius melagingus duo-menis buvo paskaičiuota nuo 23,000 iki 30,000 litų motinystės pašalpų už nėštumo ir gimdymo laikotarpį.

Pradedamos pirmojo krematoriumo Lietuvoje statybos

Kėdainiai, liepos 28 d. (ELTA) – Pirmojo krematoriumo Lietuvoje sta-tybas planuojama pradėti rugpjūtį. Kėdainių pramoniniame parke, būsi-mo Lietuvos ritualinių paslaugų centro su krematoriumu statyvie-tėje, įkasta simbolinė kapsulė. Įkasti simbolinę kapsulę buvo patikėta kre-matoriumo projektą vykdančios bendrovės „K2 LT“ direktoriui Vyte-niui Labanauskui ir Kėdainių rajono meri Nijolei Naujokienei.

„Manau, kad šios akimirkos lau-kė daugelis Lietuvos gyventojų, kurie norėtų kremavimo būdu laidoti arti-mųjų palaikus. Krematoriumas sto-vės visiems mūsų šalies gyventojams geografiškai patogioje vietoje, nebe-

reikės vežti artimųjų palaikų į Rygą ar Varšuvą“, – kalbėjo V. Labanaus-kas.

V. Labanauskas atkreipė dėmesį į tai, jog tinklalapyje www.krematori-umai.lt bus speciali elektroninė pa-slaugų užsakymo forma, padėsianti mirusiojo artimiesiems arba laidoji-mo įmonėms tiesiogiai sužinoti kre-matoriumo užimtumą bei pasirinkti tinkamiausią laiką kremuoti. Anot būsimo krematoriumo šeimnininkų, ritualinių paslaugų centras neteiks šarvojimo ar laidojimo paslaugų. Čia bus tik salė, skirta atsiveikinti su ve-lioniu prieš palaikų kremavimą. Po to artimiesiems bus įteikiama kapsulė su pelenais.

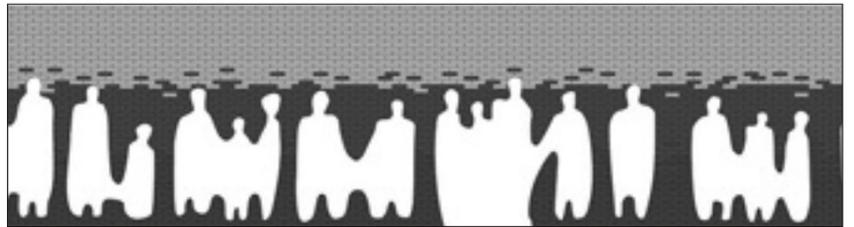
SPORTAS

Pasaulio čempionas A. Gudžius.
ELTA nuotr.

Moncton, liepos 25 d. (ELTA) – Lietuvos disko metikas Andrius Gu-džius iškovojo pasaulio jaunimo (iki 20 metų) lengvosios atletikos čem-pionato aukso medalį. Kanadoje vykstančių pirmenybių disko metimo rungties baigiamosiose rungtynėse 19-metis kaunietis įrankį nusviedė 63 m 78 cm. A. Gudžius tapo pir-muoju Lietuvos lengvaatlečiu, tapu-siu pasaulio jaunimo čempionu. Si-dabras atiteko rumunui Andrej Gag (61 m 85 cm), bronzą – australui Julian Wruck (61 m 9 cm). 18-metis Mažvydas Butkus tarp 35 atrankos varžybų dalyvių liko 23-ias (53 m).

A. Gudžius 2007 m. pasaulio jau-nių čempionate ir Europos jaunimo olimpiniam festivalyje buvo trečias, 2008 m. pasaulio jaunimo čempiona-te – šeštas, pernai Europos jaunimo čempionate – penktas.

Vilnius, liepos 28 d. (ELTA) – Per porą savaitių, kai buvo pratęsta gali-mybė įsigyti vardinę plytą Lietuvos valstybės atkūrimo dvidešimtmečiui skirtai skulptūrai „Laisvės kelias“, jų nupirkta beveik 7,000. Liepos 28 d., paskutinę dieną, kai galima prisidėti prie skulptūros, plytos buvo tiesiog graibstomos – per kelias minutes jų įsigyjama dešimtimis, rodo akcijos interneto svetainės duomenys.

„Per tas dvi savaites įvyko banga kaip kažkada Atgimimo laikais. Žmo-nės tikrai užsidegė šita idėja, ir aš labai laimingas, kad šiais laikais, krizės akivaizdoje žmonės supranta, jog yra svarbesnių dalykų nei materialinė ge-rovė, kad yra vertybės, kurios svarbiausios, yra idealai, kurie šventi“, – sakė sumanymo autorius skulptorius Tadas Gutauskas.

Penktadalis abiturientų nebandė stoti į aukštąsias mokyklas

Vilnius, liepos 28 d. (ELTA) – Pirminiais duomenimis, 20,4 proc. šiemet laikusių brandos egzaminus abiturientų į Lietuvos aukštąsias mo-kyklas prašymų studijuoti nepateikė.

Kaip praneša Lietuvos studentų atstovybių sąjunga (LSAS), apžvel-gus pateiktus priėmimo rezultatus, pastebima, jog socialiniai mokslai, kaip ir pernai, sudarė beveik pusę vi-sų abiturientų pa-irinkimų. Populia-riausios tarp jaunuolių – teisė, vady-ba, ekonomika, išaugo norinčiųjų stu-dijuoti mediciną skaičius.

Iš stojančiųjų priėmimo metu gauta daug nusiskundimų dėl nepa-togios ir neaiškios elektroninės pri-ėmimo sistemos, aukštųjų mokyklų renkamų mokesčių už dokumentų tvarkymą, kurie kai kuriose mokyk-lose svyravo nuo 50 iki 120 litų. Be to, organizuojant priėmimą į aukštą-sias mokyklas, netinkamai suteikta informacija dėl prašymų pateikimo formų, išsiųsti pranešimai su netiks-lia informacija apie stojimo rezul-tatus, daugiau nei 10 val. neveikė elekt-roninė priėmimo sistema, pastebėtos kitos klaidos.

„Pirminiais duomenimis, iš dau-giau kaip 35,000 abiturientų į Lietu-vos aukštąsias mokyklas prašymų studijuoti nepateikė 7,332 stojantieji. Apie priežastis būtų galima tik spė-lioti – džiugu, jeigu žmonės nuspren-dė rinktis profesines studijas, metus padirbėti ir galutinai nuspręsti, su kokia specialybe nori sieti tolimesnę savo ateitį. Vis dėlto labiau tikėtina, kad šie žmonės nusprendė rinktis studijas ne Lietuvos aukštosiose mo-

kyklose. Pastebėjome, jog šiemet pa-daugėjo ir stojančiųjų, kurie išlaikė egzaminus prastesniais balais, nei ti-kėjosi, nusprendė į aukštąsias mo-kyklas bandyti stoti kitais metais, perlaikė egzaminus“, – sako LSAS prezidentas Arūnas Markas.

Pasak LSAS pranešimo, bendrojo priėmimo metu stojantiejiems daug klausimų sukėlė ir nepakankamai aiški prašymų studijuoti pateikimo elektroninė forma. Esą tai galėjo lem-ti ir tai, jog apie 15 proc. prašymų bu-vo nebaigti pildyti. LSAS atkreipia dėmesį ir į tai, jog, nors šiemet prašy-mus studijuoti buvo galima nemoka-mai pildyti elektronine forma, tačiau kai kurios aukštosios mokyklos rado būdų, kaip iš būsimų studentų papil-domai susirinkti lėšų – sužinojus pri-ėmimo rezultatus bei tvarkant stoji-mo dokumentus kai kuriose aukšto-siose mokyklose būsiami studentai privalėjo susimokėti „registracijos“ mokestį. Toks mokestis universite-tuose siekė 120 litų, kolegijose – 50–120 litų.

„Paskelbti stojimo rezultatai skatina pradėti kalbas, jog bendrojo priėmimo sistema turi būti keičiama, siekiant užtikrinti tai, jog kiekvienais metais nesikartotų panašios klaidos, o svarbiausia, kad dėl elektroninių sistemų klaidų nenukentėtų stojan-tieji. Baiminamės, jog, neištaisius klaidų, antrojo priėmimo rato metu tarp stojančiųjų vėl gali kilti sumaiš-tis, kuri turės įtakos abiturientų sprendimams“, – teigia LSAS prezi-dentas.

Švedijos ekonomistas – apie santykius su Baltijos šalimis

Atkelta iš 1 psl. nelaimė, iš tikrųjų pakeitė savo politiką san-tykiuose su kaimynais.

A. Aslund komentare pabrėžia, kad per paskutinius Ukrainos prezi-dento rinkimus Rusija elgėsi „gana padoriai“, pasmerkė „niekingą“ pa-šalinto Kirgizijos vadovo Kurman-bek Bakijev režimą.

„Tarp Vakarų apžvalgininkų eg-zistuoja du pagrindiniai požiūriai į Rusijos dabartinę pasaulinę nuosta-tą. Viena grupė sako, kad Rusija tie-siog išnaudoja tuštumą pasitraukus Jungtinėms Valstijoms ir prieš Euro-pos Sąjungos (ES) įžengimą į regioną, kad atkurtų savo hegemoniją. Kita grupė, kuriai priklausau aš, sako, kad Rusijos politika regione iš tiesų pasi-keitė dėl paprastos priežasties –

Kremlius suprato, kad senoji agresy-vi politika visiškai žlugo“, – teigia Švedijos specialistas.

Anot jo, nutekinti Rusijos užsie-nio reikalų ministerijos dokumentai, prezidento Dmitrij Medvedev kalba diplomatams rodo, kad Rusijos nau-joji politika yra pragmatiškesnė ir at-sižvelgia į nacionalinius tikslus, kurie grindžiami būtinybę modernizuotis ir pritraukti užsienio investicijas.

„Tai gera galimybė Vakarams iš naujo įtraukti Rusiją. Geriausias už-tikrinimas, kad Rusijos pragmatiniai tikslai paims viršų, būtų tai, kad Ru-sija galiausiai įstotų į Pasaulio pre-kybos organizaciją. Tai stumtelėtų Rusiją link skaidrumo ir tarptautinės teisės laikymosi“, – teigia A. Aslund.

Pasaulio naujienos

Tarp paskelbtų dokumentų – ir informacija apie O. bin Laden

Washington, DC, liepos 28 d. (ELTA) – Iš 90,000 puslapių nutekintose slaptos JAV kariuomenės informacijos paaikškėjo naujų faktų, siekiančių 2006 metus, įskaitant ir informaciją apie Osama bin Laden, pranešė BBC.

Keletas dokumentų rodo, kad O. bin Laden pėdsakai buvo aptikti, nors JAV visada teigė, kad jau „keletą metų“ negavo jokios patikimos informacijos apie šį asmenį.

2006 metų rugpjūčio ataskaitoje JAV žvalgyba teigė, kad O. bin Laden dalyvavo susitikime Ketoje, pasienyje su Pakistanu. Ataskaitoje nurodoma, kad O. bin Laden ir kiti, įskaitant ir Talibano vadovą Mullah Omar, organizavo savižudžių išpuolius Afganistane. Kaip pranešama, taikiniai buvo nežinomi, tačiau sprogmenys atgabenti iš Pakistano.

„Wikileaks“ paskelbtuose slaptuose dokumentuose taip pat pasakojama apie 2007 metų birželio mėn. įvyki. Tada įvyko susišaudymas, kaip buvo manoma, su sukilėliais, tačiau per susišaudymą žuvo septyni Afga-

nistano policijos pareigūnai. Įvykis buvo pavadintas nesusipratimu ir nuslėptas.

Tuo tarpu JAV armijos tyrėjai teigia nustatę informantų šaltinį, perdavusį slaptus dokumentus. Kuveite kalinamas amerikiečių kareivis Bradley Manning „neabejotinai yra viena pagrindinių figūrų“ šioje istorijoje, pareiškė Pentagono atstovas, kurį cituoja agentūra AFP.

B. Manning esą susijęs su slaptų dokumentų perdavimu internetiniam puslapiui „Wikileaks“, tačiau kol kas neaišku, kaip. B. Manning buvo suimtas gegužę. Jis, be kita ko, kaltinamas perdavęs „Wikileaks“ vaizduotę apie JAV armijos sraigtasparnio puolimą, per kurį 2007 m. Bagdade žuvo civiliai, tarp jų – du „Reuters“ žurnalistai.

JAV prezidentas Barack Obama tuo tarpu pareiškė, kad „Wikileaks“ paskelbti dokumentai neatskleidžia nieko nauja apie konfliktą Afganistane. Tačiau dokumentai esą pateisina jo sprendimą vykdyti naują Afganistano strategiją.

Jungtinėse Valstijose beveik pusė gyventojų pageidauja mažiau imigrantų

Pranešama, kad amerikiečiai labiau nusiteikę prieš imigraciją po 2001 metų rugsėjo 11-osios išpuolių prieš Jungtines Valstijas. **AFP/Scanpix nuotr.**

Washington, DC, liepos 28 d. (BNS) – Beveik pusė JAV gyventojų mano, kad imigracijos į jų šalį mastai turėtų būti mažinami, rodo viešosios nuomonės tyrimų agentūros „Gallup“ apklausos rezultatai. Šie duomenys buvo paskelbti likus dviem dienoms iki įstatymo, pagal kurį neteisėtiems imigrantams numatoma baudžiamoji atsakomybė, įsigaliojimo Arizona valstijoje. Kaip praneša agentūra, po 2001 metų rugsėjo 11-osios išpuolių prieš Jungtines Valstijas amerikiečiai labiau nusiteikę prieš imigraciją.

Liepos 29 d. Arizona valstijoje įsigalios įstatymas, pagal kurį neteisėtas patekimas į šalį laikomas baudžiamuoju nusikaltimu. Arizona tokį įstatymą priėmė pirmoji Jungtinėse Valstijose, nors jam priešinosi federalinė vyriausybė, laikanti imigracijos politiką savo svarbiausiu tikslu.

JAV prezidento B. Obama administracija spaudžia Kongresą imtis keisti migracijos įstatymus, siekiant išspręsti šiuo metu šalyje gyvenančių apie 11 mln. neteisėtų imigrantų problemą. Federalinė vyriausybė apskundė teisme Arizona valstijoje balandį priimtą įstatymą, tačiau nutartis dar nepaskelbta. Neseniai atliktos apklausos rodo, kad Arizona valstijos priimtą įstatymą palaiko daugiau nei 60 proc. JAV gyventojų.

Tuo tarpu tankiausiai apgyvendintos apygardos Arizona valstijoje šerifas ruošia vietas neteisėtiems imigrantams dideliame sulaikymo centre po atviru dangumi; JAV ir Meksikos pasienyje budintys policininkai gauna naujausius sugriežtintus nurodymus, o valstijos sostinėje Phoenix ruošiamasi protesto mitingams ir eitynėms.

Mažiausiai viena aktyvistų organizacija ketina susirinkti prie federalinių agentūrų biurį ir raginti pareigūnus, kad šie patikrintų aktyvistų buvimo šalyje statusą.

Ruošiasi abi pusės: federalinis teismas šiuo metu svarsto, ar įsikišti į šį procesą ir stabdyti įstatymą, pagal kurį teisės saugos pareigūnai įpareigojami tikrinti asmenų imigracijos statusą, jeigu įtariama, kad jie šalyje gyvena neteisėtai. Naujasis įstatymas taip pat draudžia neteisėtiems imigrantams prašyti darbo viešosiose įstaigose.

Prokurorai taip pat ruošiasi tikėtinau bylų pagausėjimui. Meksikos užsienio reikalų departamentas paskelbė pranešimą, kuriame sakoma, jog Arizona valstijoje bus daugiau dėmesio skiriama konsulinės pagalbos teikimui Meksikos piliečiams, ruošiantis naujojo įstatymo įsigaliojimui.

EUROPA

TALINAS

„Estų legiono draugų klubas“ pareiškė protestą prieš Vaivaros valdžios leidimą leisti antifašistams surengti Sinimejės aukštumose mitingą šalia tos vietos, kur rengiamas SS 20-osios estų divizijos veteranų sąskrydis. „Leidimą gavo promaskvietiškai nusiteikę žmonės, kurių raginimu 2007 m. balandį didelė dalis mūsų sostinės buvo paversta nuolaūžomis“, – sakoma kreipimesi, pasirašytame legionierių draugų, kurie kartu su SS 20-osios divizijos veteranais liepos 31 d. ketina surengti buvusių esesininkų sąskrydį.

BARSELONA

Katalonijos parlamentas balsavo už tai, kad nuo 2012 m. sausio 1 dienos būtų uždraustos koridoros, – tokiu būdu Katalonija tapo pirmuoju žemyniniu Ispanijos regionu, uždraudusiu šią šimtmečių senumo tradiciją. Šiuo sprendimu sugriežtinamas Katalonijos gyvūnų apsaugos įstatymas – iš jame numatyto draudimo bet kokių pramoginių renginių metu žudyti gyvūnus ar blogai su jais elgtis pašalinama išimtis dėl koridų.

RUSIJA

MASKVA

Rusijos prezidentas D. Medvedev įsitikinęs, kad jokia modernizacija nebus įgyvendinta be kovos su korupcija ir sąžiningos konkurencijos plėtojimo. Rusijos prezidentas dalyvavo Rusijos modernizacijos ir technologinės ekonomikos plėtros komisijos posėdžio atidaryme.

AZIJA

BIŠKEKAS

Tarptautinės finansų institucijos skirs Kirgizijai 1,1 mlrd. JAV dolerių šalies ekonomikai atgaivinti. Iš šios sumos 60 mln. dolerių bus skirta skubiai pagalbai dar iki šių metų pabaigos. Birželio viduryje Kirgizijoje buvo kilusios etninės riaušės, per kurias galėjo žūti iki 2,000 žmonių. Per 100,000 Kirgizijos gyventojų dėl riaušių pabėgo į kaimyninį Uzbekistaną.

ISLAMABADAS

Prie Pakistano sostinės Islamabado leisdamasis nukrito keleivinis lėktuvas „Airbus A321“, skridęs iš Karačio (Pakistano pietuose) į Islamabadą. Pirminiais duomenimis, lėktuvu skrido 152 žmonės. Greičiausiai visi keleiviai žuvo.

JAV

WASHINGTON, DC

Dauguma JAV piliečių nepatenkinti prezidento Barack Obama darbo rinkos politika, parodė apklausa. 67 proc. apklaustųjų nurodė, kad B. Obama neskiria pakankamai dėmesio tam, kad būtų sudarytos geresnės sąlygos darbo vietoms kurti. Pusės apklaustųjų netenkina tai, kaip prezidentas sprendžia ūkio problemas. Dauguma amerikiečių pareiškė, kad ekonomika yra svarbiausia tema prieš lapkričio pradžioje vykiančius Kongreso rinkimus.

JAV Kongresas pritarė papildomų lėšų skyrimui misijai Afganistane. Atstovų rūmai didele balsų dauguma sutiko, kad karui būtų atseikėti dar 33 mlrd. dolerių. Daugiau lėšų prireikė pirmiausiai dėl amerikiečių karių skaičiaus padidinimo. Nusiųsti į Afganistaną dar 30,000 kareivių yra dalis naujos JAV prezidento B. Obama strategijos, paskelbtos praėjusių metų pabaigoje.

JAV federaliniai pareigūnai, prieš mėnesį išardę šalyje veikusį Rusijos šnipų tinklą, sulaikė Latvijoje gimusią Texas valstijos gyventoją. Jai pateikti kaltinimai mėginus slapta išgabenti į Rusiją tris ant šautuvų tvirtinamus naktinio matymo prietaisus. 24 metų Anna Fermanova, gyvenanti Dallas miesto šiauriniame Plano priemiestyje, kovo mėnesį neturėdama tinkamo leidimo mėgino išvežti žiūronus.

ŠIAURĖS AMERIKA

OTTAWA

Apie 20,000 barelių naftos išsiliėjo iš pažeisto naftotiekio „Line 6B“, kuriuo Kanados nafta patenka į Jungtines Valstijas. Kaip pranešė Kanados bendrovė „Enbridge“, pažeistos dalies remontas Marschall miesto rajone Michigan valstijoje turėtų būti užbaigtas per parą. Nafta iš vamzdžio pateko į Kalamazoo upę, dabar atliekami naftos dėmės valymo darbai.

ATLANTIC Express Corp. 1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

<p>Ocean Freight</p> <p>Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.</p>	<p>Air Freight</p> <p>Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.</p>
<p>Auto Export</p> <p>Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.</p>	<p>Trucking</p> <p>Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.</p>
<p>Small Packages</p> <p>Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje</p>	

**8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363**

Šeiminkės patarimai

Paruošė **Nijolė Nausėdienė**
El.paštas: nausediene@aol.com

ŠVIEŽIOS BULVĖS – VASAROS DŽIAUGSMAS

Atėjus vasarai net ir nedideli bulvių garbintojai neatsilaiko prieš šviežias bulvytes. Juk šviežios bulvės ne tik yra skanios, bet ir aprūpina darbū nualintą organizmą naudingomis medžiagomis, netgi gydo. Kai kuriuose kraštuose šviežios bulvės yra svarbiausias vitamino C šaltinis, mat apie 1/2 sv virtų šviežių bulvių su lupenomis yra beveik visas vitamino C paros kiekis. Deja, laikant bulves, naudingųjų junginių kiekis sparčiai mažėja, pavyzdžiui, iki pavasario vitamino C sumažėja dviem trečdaliais. Bulvėse vitaminai ir mineralai daugiausiai yra pasiskirstę po žieviniam sluoksnyje, todėl sveikiausiai yra jas tik švariai nuplauti.

Įtakingasis produktas

Turbūt joks kitas augalas neturėjo tokios lemtingos įtakos žmogaus mitybai kaip bulvės. Badu nenumirs žmogus, jei jis turės bulvių. Ne veltui bulvės vadinamos antrąja mūsų duona. Į pasaulio virtuvę bulvės atkeliavo iš Pietų Amerikos, kur ir dabar auga daugybė rūšių laukinių bulvių. Bulvių atradėjų laikomas Kristupas Kolumbas, neva atvežęs jų į Europą.

Bulvių kelionė į mūsų virtuvę buvo ištisios įdomi, paženklinanti kai kurių klaidų ir nesupratimų. Būdavo, kad žmonės valgydavo ne bulvių gumbus, susiformavusius žemėje, bet viršuje augančius žalius nuodingus vaisius, todėl dažnai sunkiai apsiuodydavo. Vienas geriausių bulvių žinovų pasaulyje – prancūzų vaistininkas Antoine Augustine Parnestier, žmogus, kuriam, regis, pats likimas nurodė populiarinti bulves ir jų patiekalus. Jaunystėje karo su vokiečiais metu jis pateko į nelaisvę, paskui į kalėjimą. Ištisus metus ten jį maitino vien tik bulvėmis. Sėdėdamas už grotų jaunas Antoine sugalvojo įvairiausių bulvių patiekalų, o išėjęs į laisvę visą likusį gyvenimą garsina bulvių pranašumus. Taip tik XVIII amžiuje ši daržovė prancūzų kulinaro Parnestier dėka pagaliau pelnė sau deramą vietą Europos žemyne.

Neabejotina nauda

Vasarą – šviežių bulvyčių metas. Kaip ir daugelis kitų produktų, bulvės yra skaniausios šviežios, tik ką iškastos. Žinoma, jos ir naudingiausios. Jose daugiausiai yra askorbo rūgšties (vitamino C). Be vitamino C bulvėse yra ir B grupės vitaminų (B1, B2, B5, B6), vitaminų K, PP ir karoteno – provitamino A. Natūralių vitaminų gerbėjai turėtų žinoti, kad vitamino A daugiau yra ne baltose, o gelsvose bulvėse.

Šviežiose bulvytėse slypi ir gausus lobs mineralinių medžiagų. Jeigu virsime jas neluptas, tai 80 proc. patenksime kasdieninį savo organizmo kalio poreikį, 20 proc. – geležies. Kalis mums svarbus tuo, kad neleidžia audiniuose kauptis

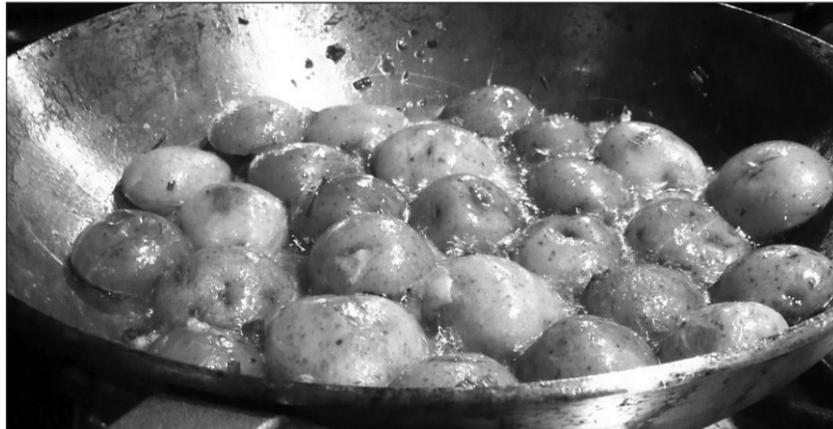
skysčiams, o geležies reikia kraujo gamybai. Nemažai bulvėse yra ir fosforo bei kalcio. Taip pat yra jodo (labai svarbu skydliaukei), magnio, natrio, vario, cinko, mangano ir kobalto.

Bulvių skonį lemia krakmolo kiekis, kuris sudaro beveik 20 proc. maistingųjų medžiagų.

Šviežios bulvės – nepakeičiamas vegetarų maistas. Juk bulvės turi maistinių medžiagų, kurių beveik užtenka baltymų poreikiui patenkinti. Neapdorotų baltymų jose – apie 2 proc. Be to, bulvių baltymai užima pirmąją vietą tarp visų augalinių baltymų! Taigi, jei nevalgai mėsos, kirsk bulves!

Tik nesugadinkime!

Neretai bulves tiesiog sugadiname jas ruošdami. Tad norint išsaugoti visas minėtasias šios daržovės gėrybes, šviežias bulves reikia apdoroti labai atsargiai. Pernelyg stropios šeiminkės turėtų atsiminti, kad geriausios yra neskustos, šviežios bulvės. Juk sveikatai svarbios bulvių sudedamosios dalys – baltymai, vitaminai ir mineralai – susitelkia viršutiniame sluoksnyje. Todėl nuskutus luobą, jie pašalinami. Termiškai apdorojant neskustintų bulvių luobą neleidžiama pasišalinti tirpiosioms medžiagoms. Be to, bulvių su luobu skonis geresnis.

Jeigu bulves ruošiate iš anksto ir mirkote vandenyje, o paskui dedate į šaltą vandenį ir verdate ant mažos ugnies, žinokite, kad jūs bulves tiesiog žudote! Norint, kad bulvėse išliktų kuo daugiau vitaminų, jas reikia dėti į verdantį vandenį ir virti ant kuo didesnės ugnies. Kuo greičiau bulvės išverda, tuo daugiau naudingųjų medžiagų išlieka.

Prieš kepat ar verdant šviežias bulves visiškai pakanka jas kruopščiai nuplauti su šiuurkščiu skudurėliu ar šepetėliu. Taip paruoštos virtos bulvės labai skanios, o keptos orkaitėje – dar ir gražiai atrodo bei primena laužę keptas bulves. Norėdami išsikepti tokių bulvyčių, jas nuplaukite, įpjaukite kryžmai, patepkite riebalais ir sudėkite į skardą. Bulvės keptamos išsiskleis kaip žiedas.

Šviežios bulvės, mitybos specialistų nuomone, yra vienas geriausių gamtos produktų, todėl neklausykite tų, kurie teigia, kad nuo bulvių tun-

kama. Ne nuo bulvių tunkama, o nuo visų kitų priedų, ką su jomis valgome. Tokį teiginį lengva paneigti, nes 8 oz miltinių patiekalų turi 380 kalorijų, o toks pats bulvių kiekis – tik 80 kalorijų. Bulvių patiekalų karingumą lemia jų gaminimo būdas: ar jos bus tik virtos, ar keptos, ar aliejuje virtos?

Bulvės liaudies medicinoje

Bulvės gydomosios savybės žinomos jau seniai. Ji buvo naudojama kaip priemonė nuo skorbuto, gydant egzemas, viršutinių kvėpavimo takų ligas, gastritą. Žvakėmis, į kurių sudėtį įeidavo žaliosios bulvės, buvo sėkmingai gydomas hemorojus.

Bulvės nuo seno buvo laikomos naudingomis kenčiant nuo skrandžio ir dvylikapirštės žarnos opos, gastrito su padidintu rūgštingumu. Šioms ligoms paastrėjus ligoniams buvo siūloma gerti bulvių sultis.

Valgyti virtas bei keptas bulves gydytojai pataria kenčiantiems nuo širdies ir kraujagyslių ligų. Bulvės – kalio šaltinis širdžiai, iš jų gauname daugiau kaip pusę kalio paros normos. Tačiau būtina turėti galvoje, kad verdant nuskustas bulves didelė dalis kalio druskų išstipsta vandenyje todėl patariama bulves virti tik su lupena, dedant jas į verdantį pasūdytą vandenį.

Norint padėti sąnariams, patariama 3 dienas valgyti vien tik neluptas virtas bulves ir gerti jų nuovirą.

Reguliarai valgant bulves kartu su daržovių salotomis, žalumynais bei prieskoninėmis daržovėmis, organizme nesikaupia šlapimo rūgštis, taip išvengiama podagros bei arterinio kraujo spaudimo padidėjimo.

Ar žinojote, kad...

– Jos gali būti ir pavojingos! Ne visos bulvės yra naudingos. Pačios naudingiausios – šviežios, natūraliai užaugintos. O pačios pavojingiausios – pernykštės, pažaliavusios. Tokiose

niamis bei grafinams plauti.

– Arbatinuko apnašos lengvai pasišalins, jei į arbatinuką pridėsite bulvių lupenų, užpilsite vandeniu ir apie pusvalandį jį pavirinsite.

– Bulvių lupenomis galima valyti kilimus. Kruopščiai nuplautos bei nusausintas lupenas išbarstykite ant kilimo ir nušluokite švaria šluotele – bulvių lupenos ne tik sugers dulkes, bet ir atgaivins kilimo spalvą.

Šviežių daržovių mišrainė

Reikės: 3 šviežių bulvių, 3 šviežių morkų, 1 puodelio šviežių žirnelių, 1/4 žiedinio kopūsto. **Padaryti:** 1 šaukšto grietinės, 2 šaukštų majonezo, šaukštelio citrinos sulčių, 1 šaukštelio krieny, baziliko lapų.

Daržoves išvirkite pasūdytame vandenyje ir supjaustykite: bulves – kubeliais, morkas – griežinėliais, žiedinį kopūstą – nedideliais gabalėliais. Bulves, morkas, žirnelius ir kopūstą sumaišykite ir sudėkite į salotinę. Mišrainę užpilkite padažu ir papuoškite baziliko lapeliais.

Šviežių bulvių ir silkių apkepamas

Reikės: 10 šviežių bulvių, 4 silkių file, 4 kiaušinių, 0,5 indelio majonezo, puodelio fermentinio sūrio, 2 svogūnų, šaukšto sviesto, pipirų.

Bulves ir silkių file supjaustykite kubeliais ir sumaišykite su susmulkintais ir svieste apkeptais svogūnais. Kiaušinius išplakite, sumaišykite su majonezu, paskaninkite pipirais ir užpilkite ant bulvių bei silkių. Viską gerai išmaišykite ir sudėkite į sviestu pateptą kepimo formą. Kepkite 375 F temperatūros orkaitėje. Baigdami kepti pabarstykite tarkuotu sūriu ir dar pakepkite, kol sūris išsilydys.

Keptos įdarytos bulvės

Reikės: 10 didelių šviežių bulvių. **Įdarui:** 1/2 sv maltos mėsos, 1 svogūno, 1 kiaušinio, 2 skiltelių česnako, 2 šaukštų džiovėselių, 2 šaukštų smulkintų žalumynų, druskos, pipirų, universalaus priesonių mišinio.

Nuskustas bulves perpjaukite per pusę ir išskobkite vidų. Maltą mėsą sumaišykite su susmulkintais svogūnais, česnaku, kiaušiniu, džiovėseliais, žalumynais ir prieskoniais. Šio įdaro prikimškite bulvių pušes. Taip paruoštą kiekvieną bulvę įvyniokite į foliją ir kepkite 350 F temperatūros orkaitėje apie 50 minučių. Bulves patiekite karštas toje pačioje folijoje, kurioje kepe.

Šviežios bulvės su grybais ir kumpiu

Reikės: 1 sv šviežių bulvių, 4 oz rūkyto kumpio, puodelio šviežių pievagrybių, 1 svogūno, puodelio grietinės, 4 oz aliejaus, 4 oz fermentinio sūrio.

Nuskustas bulves išvirkite, atvėsinkite, tada nulupkite, supjaustykite griežinėliais ir sudėkite į kepimo indą. Pievagrybius ir svogūnus supjaustykite šiaudeliais ir apkepkite aliejuje. Juos sumaišykite su atskirai pakeptu juostelėmis supjaustytu kumpiu, užpilkite grietinėle ir dar pakepinkite 3–5 minutes. Šiuo mišiniu užpilkite bulves, apibarstykite tarkuotu sūriu ir pašildykite orkaitėje arba mikrobangu krosnelėje.

Parengta pagal
Rimą Marcinkevičienę

Upninkų bažnytkaimis prie Šventosios upės

Klemensas Palaima

Nr. 9

Už perkėlimą Simonas gaudavo atlyginimą natūra arba pinigais. Tačiau jis kilnojo visus žmones, net ir tuos, kurie neatsilygindavo. Ypač daug reikėdavo perkelti prieš Sekmines, kai žmonės organizuotai ar pavieniui pėsčiomis keliaudavo iš gretimų parapijų į Veprius Kalvarijos apeigoms. Tada Simonas dirbo dieną ir naktį, susirinkdavo nemažai pinigų.

Po Sekminių Simonas mėgdavo atsipalaiduoti, pagėręs dainuodamas klaidžiojo po pievas, kol grįždavo namo. Buvo stiprios sveikatos vyras. Kartą per gegužinę (kuri vykdavo netoli namų) Simonas susiginčio su kaimo bernais ir buvo sumuštas. Bernai rovė kuolus ir talžė jam per galvą. Žaizdos sugijo, tikrai liko randai plikėje. Atsimenu, Simonas dantimis perkasdavo vielą, iš kurios gamindavo viniukus klumpėms pakalti.

Simonas visada padėdavo kaimynams kiaulę papjauti. Iš kažkur sužinojo, kad sveika gerti šiltą kiaulės kraują. Simonas išgėrė kiaulės kraują, pasivaišino ir pakeliui sunegalavęs atsigulė prie šiaudų stirtos. Pradėjo pykinti, jis apsvėmė. Kaimynai pastebėjo, kad greta kraujo klanas, pradėjo šauktis pagalbos. O Simonas pramerkė akis, pasakė „vadinamas viskas tvarkoj“.

Daug pokštų galima būtų pasakoti apie šį žmogų. Tačiau jo gyvenimas baigėsi tragiškai. Pokario metais Simonas kilnojo žmones per upę laiveliu. Kartą anksti rytą išgirdo iš anapus upės kvietimą perkelti, čekistai prievarta liepė partizanus perkelti, kitaip būsiąs suimtas. Nusiryšęs į kitą krantą, paėmė partizanus ir priplaukęs arčiau kranto jiems pasakė, kad šie bėgtų. Partizanai šoko į vandenį ir išbridę pakrantėmis pabėgo. Tada čekistai čia pat ant kranto nušovė Simoną.

Simonas buvo vedęs Joaną (vadinavo Juhase). Užaugino du sūnus ir dvi dukras. Sūnus Algirdas (mano bendraamžis) buvo baigęs amatų mokyklą. Pokario metais dar baigė buhalterinės apskaitos kursus ir gavo aukštą tarnybą Lietkopsajungoje Kaune. Buvo gražus, aukštas vyras, todėl turėjo pasisekimą bendruomenėje. Per didelį atvirumą ir už tarnybinius pažeidimus buvo nuteistas. Grįžęs sukūrė šeimą, gyveno Vilniuje, ten ir mirė. Nesisekė sūnui Stasiui, kuris turėjo pedagogo specialybę. Buvo pasiūstas dirbti į kolūkį. Po nesėkmės buvo atleistas iš pareigų. Jaunas mirė. Duktė Regina ištekėjo už Juozo Suckelio Vepriuose, tačiau liga per anksti nusinešė jos gyvenimą. Liko duktė Olė, kuri ištekėjo už Donato Noviko (mano pusbrolio), išsikūrė ir gyveno mūsų tėvonijoje Upninkuose.

Dvarininkai Kremermanai

Iš pradžių paminėjau Upninkų dvaro savininką Jankelį Gefeną. Po jo mirties (1938 m.) dvarą paveldėjo jo sūnėnai: Mitkė, Icekas ir Mauškė Kremermanai. Mitkė (vadin. Michal) gyveno ir dirbo šalia dėdės Jankelio. Jis ir tapo (po Jankelio mirties) dvaro šeimininku. Visi paminėti broliai

Kremermanai buvo aukšto ūgio vyrai. Mitkė išsiskyrė iš visų, buvo apie 2 metrų ūgio, turėjo išraiškingą nosį, kalbėjo stipriai žydžiuodamas. Tačiau jis gražiai bendravo su savo kaimynais, draugavo su kaimo bernais. Nors nebuvo pavyzdingas ūkininkas, bet gyveno dideliuose dvaro namuose (palociuose). Visi kaimiečiai gerbė paveldėtojus dvarininkus. Mitkė labai artimai bendravo su mano tėvu, konsultavosi ūkio reikalais. Kai papjaukavo veršelių, tai veršio pasturgalį (mat tenai yra kryžius) pasiūlydavo pirkti. Laikėsi kai kurių žydiškų tradicijų – per savo šventes atnešdavo mums keptų blynų (vadinamųjų macų) ir išlaikyto medaus. Mes valgėdavome macus, tačiau mama pasakojo, kad pagal žydų talmudą kepant macus reikia įdėti nekalto katalikiško kraujo. Tėtis sakė, kad tikruosius macus žydai patys valgo, o mus vaišina paprastais macais.

Mitkė buvo pasaulietiškas žmogus, valgydavo lašinius, per atlaidus buvo kviečiamas į svečius. Kalėdojant parapijos kleboną pakviesdavo į savo dvarą, vaišindavo ir duodavo grūdų duoklę zakristijonui bei pinigų klebonui.

1940 metais tarybų valdžia iš dvarininkų ir stambiažemių, vadinamų buožėmis, pareikalavo didelės pyliavos grūdų. Mitkė savo dvare tiek grūdų neturėjo, todėl skolinosi iš ūkininkų ir atsiskaitė su valstybe. Prabėgo metai, 1941-aisiais prasidėjo karas. Sugrįžo į dvarą Ickė ir Mauškė. Ickė dirbo samdomu verslininku pas Jonavos žydą milijonierių Buršteiną. Mauškė buvo pasimokęs ir dirbo „Gumos“ fabriko finansininku Kaune. Mitkė ir Icekas buvo vedę. Žmonos, prasidėjus karui, taip pat atvyko į dvarą. Pirmomis vokiečių okupacijos dienomis Upninkuose rinkdavosi šauliai. Tačiau niekas Kremermanų nelietė. Mat Icekas buvo šaulys ir nešiojo šaulių uniformą. Pirmomis dienomis Ickė pasirodė šaulių sueigoje, tačiau buvo įspėtas, kad slėptųsi. Broliai Kremermanai namie nenakvodavo, slapstėsi pas žmones. Baltaraiščiai, atvykę į dvarą, rado Icko žmoną ir išvežė į Ukmergę. Mitkės žmona buvo pas tėvus „Sename vieškelyje“ ir ją išsivarė į Jonavą. Likę broliai Kremermanai, gerai jie žinodami aplinkinius miškus, pasirinko vietą ir įsirengė bunkerį. Kitą bunkerį įsirengė prieš mūsų sodybą miške po senąja liepa. Pažįstami kaimo žmonės neišdavė žydų, rėmė juos maistu ir rūbais. Mauškė neiškentė tokių gyvenimo sąlygų ir po metų mirė. Kur jis palaidotas, nežinoma. Mitkė ir Icekas slapstydami sulaukė rusų kariuomenės ir pradėjo gyventi legaliai. Tačiau Icko plaučiai buvo paliesti tuberkuliozės. Nors gydėsi, po metų mirė.

Ištvermingiausias buvo žemdirbys Mitkė. Dvaras, žinoma, buvo nacionalizuotas, todėl Mitkė dirbo Ukmergėje žemės ūkio žaliavų paruošėju. Už kažkokius pažeidimus superkant žaliavas buvo nuteistas ir išsiųstas į Sibirą. Tenai neišlaikė sveikata, jis mirė.

Bus daugiau.

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS DANTŲ GYDYTOJA

9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, MD, S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, MD
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Skelbimų skyrius
tel. 1-773-585-9500

Laikinoji vyriausybė ir žydai – ką žinome?

Atkelta iš 3 psl.

Bet visoje Europoje tylėjimas ar atsargus kalbėjimas buvo norma, o ne išimtis. Svarbu iširti, kiek realių galių turėjo LV. Ar vietos policija buvo jai pavaldi, ar turėjo vykdyti nacių, ypač SS, įsakymus? Jei policija ir valdžia nebuvo pavaldi LV, ar ji buvo Vyriausybė, ar tik siekė tokia tapti?

Neaiškumai gaubia Žydų padėties nuostatus, kurie kai kam sudaro pagrindinį kaltinamąjį aktą prieš LV. Nuostatai nebuvo spausdinami laikraščiuose, nemanytina, kad kopijos buvo siunčiamos savivaldybėms ir policijai, tad vargu ar tikslu kalbėti apie jų paskelbimą. Tiesioginiai nuostatai tikrai netvarkė žydų gyvenimo. Neaišku, kodėl jie priimti rugėjo 1-ąją, tai yra praėjus kelioms dienoms, kai gebitskomisaras Kraemer paskelbė griežtesnes nuostatas, o Lietuvos administravimas buvo perduotas civiliinei nacių vyriausybei? Neišliko posėdžio protokolo, kuris galutinai patvirtintų nuostatų priėmimą ir gal atskleistų kodėl. Jie, nors ir atsiduoda antisemitizmu, buvo švelnesni negu

Kraemer. Be to, nuostatuose pabrėžiama, kad jie negalioja savanoriams kūrėjams. Tai lyg iššūkis naciams, kuriems tokia išimtis buvo nepriimtina. Kęstutis Skrupskelis, tyrinėjęs LV posėdžių protokolus, pažymi, kad rasta tik viena nuostatų kopija, matyt, patekusi į archyvus kitaip negu kiti LV dokumentai, kad ne visi svarbūs LV dokumentai paskelbti, kai kurie dingę ir t. t. Taigi klausimų yra daug.

Kadaise leidinio „Veidas“ korespondentas man aiškino keturias straipsnio rašymo gaires: surink medžiagą, apibendrink, įvertink, pasmerk. Deja, Lietuvoje ne tik žurnalistai pasikliauja šiomis gairėmis. Kitais metais bus 70-osios sukilimo ir LV metinės. Lietuvos istorikams ne per vėlu pradėti rimtus tyrimus, peržiūrėti Vokietijos ir Rusijos archyvus, surengti konferenciją, kurioje būtų stengiamasi be išankstinių nuostatų nagrinėti LV. Vertiname ir smerkiame (ar gerbiame), tad gal jau laikas rinkti faktus.

Alfa.lt

LATVIJA

Agluonoje bus pastatytas paminklas karaliui Mindaugui ir karalienei Mortai

Liepos 20 dieną Agluonoje vyko grupės dėl karaliaus Mindaugo ir karalienės Mortos atminimo įamžinimo narių susitikimas. Jame dalyvavo Lietuvos Seimo narys Valdemaras Valkiūnas, Lietuvos ambasadorius Latvijoje Antanas Valionis, Lietuvos verslininkų asociacijos prie Lietuvos ambasados Latvijoje prezidentas Romas Gailevičius, Agluonos savivaldybės dūmos pirmininkas Igors Reščenko, Agluonos bazilikos dekanas Andris Aglonietis, Latvijos menų akademijos profesorius Osvalds Zvejsalnieks, Rezeknės latgalių kultūros bendruomenės vykdytysis direktorius Peteris Keišs.

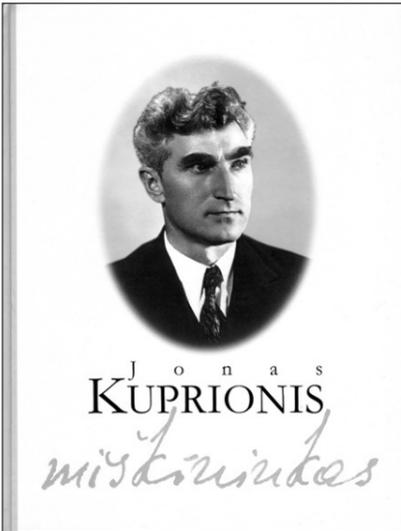
Diskusijoje, kurioje buvo aptarta galimybė Agluonoje pastatyti paminklą karaliui Mindaugui ir karalienei Mortai, Lietuvos ambasadorius teigė, kad šis projektas patvirtina bendrą dviejų baltų tautų – lietuvių ir latvių – istorinę patirtį.

Išklausius visas komiteto narių nuomones bei aplankius Agluonos bažnyčią, buvo galutinai pritarta sumanymui pastatyti paminklą, įamžinsiantį karaliaus Mindaugo ir karalienės Mortos atminimą. Jį pastatyti planuojama iki 2013 metų, nes tais metais bus minimos 750-osios Mindaugo mirties metinės.

Nors tiksliai karaliaus Mindaugo žūties vieta nėra žinoma, manoma, jog Mindaugas 1263 metų rudenį buvo nužudytas ir palaidotas būtent Agluonoje, Latgaloje. Šiandien netoli Daugpilio esanti Agluona yra žinoma kaip didžiausias Latvijos katalikų centras šalyje. Išskirtinio dėmesio ji susilaukia kiekvienais metais rugpjūčio 14-15 dienomis, kai į Šv. Mergelės Marijos dangun ėmimo iškilmes suplūsta per šimtą tūkstančių piligrimų iš viso pasaulio.

Lietuviams.com

„Jonas Kuprionis – miškininkas”

(‘Draugas’, 2007 m. balandžio 7 d.), kurią netrukus gavome ir Lietuvoje. Nepadėkojome...

Šiuo metu turime apie mums ir visai Lietuvai brangų asmenį kitą knygą ‘Jonas Kuprionis – miškininkas’. Artimiausiu metu ji bus pristatoma visuomenei Lietuvoje. Siunčiame šią knygą Jums, tikimės, kad per Jus apie knygą sužinos ir Amerikos lietuviai. Būtume labai dėkingi sulaukę recenzijos ir apie šią knygą. Panaudotume jos sklaidai visuomenėje. Nemaža dalis leidinio bus skirta dovanojimui. Visas knygos ‘Jonas Kuprionis – skautas’ tiražas buvo skirtas veikliausiems skautams apdovanoti, bibliotekoms, muziejams.”

„Jonas Kuprionis – miškininkas”. Sudarytojas Jonas Bagdonas. – Vilnius: „Spauda”, 2010. – 476 psl.

LAIMA APANAVIČIENĖ

Prieš keletą savaičių redakciją iš Lietuvos pasiekė siunta, kurioje rado me solidžią knygą „Jonas Kuprionis – miškininkas”. Atvertę knygą radome knygos sudarytojo Jono Bagdono (el. paštas irena.bagdonienė@freemail.lt) laišką: „Gerbiama redakcija, kreipiuosi į Jus maloniu reikalu. Prieš keletą metų Jus pasiekė knyga ‘Jonas Kuprionis – skautas’. Laima Apanavičienė neužilgo parašė recenziją

Pavarčiusi gražiai išleistą knygą nutariau ir šį kartą apie ją parašyti. Ir ne todėl, kad sulaukčiau padėkos, o todėl, kad vartydama ją radau man brangių ir pažįstamų žmonių nuotraukų. „Koks mažas pasaulis”, – pagalvojau. Pirmiausia 395 psl. apačioje išspausdintoje nuotraukoje (123 nuotr.) tarp visų su J. Kuprioniu stovinčių miškininkų matyti ir mano vyro tėvelis a. a. Stasys Apanavičius, nemažai metų išdirbęs Girionyse prie Kauno. 394 psl. (120 nuotr.) šalia J. Kuprionio stovi pažįstami prof. M. Jankauskas, akademikas L. Kairiūkštis, o 397 psl. (124 nuotr.) knygos herojus nusifotografavęs su Dubravos

miškų tyrimo stoties direktoriumi A. Vasiliausku, kurį taip pat sutikdavome, kai nuvažiuodavome aplankyti vyro tėvelių.

Kita paskata pristatyti šią knygą mūsų dienraščio skaitytojams ta, kad J. Kuprionis daug metų gyveno JAV. Yra dar jį menančių žmonių. Jiems, manau, taip pat bus įdomu sužinoti apie šią knygą.

Solidų leidinį apie žymųjį anykštėnų miškininką, profesorių J. Kuprionį sudarė ir asmeninėmis bei giminės lėšomis išleido sūnėnas J. Bagdonas.

„Jonas Kuprionis – plačiašakė, daugeliu briaunų spindinti asmenybė. Tikimės, kad bent nedidelę jo veiklos dalį apžvelgsime šioje knygoje”, – rašo sudarytojas „Pratarmėje antrajai knygai”. Knygos įžangoje randame J. Kuprionio „Miškas ir lietuvis”, Jono Kučinsko straipsnį „Profesorius Jonas Kuprionis (1901. 08.03.–1982.07.08.)”.

Knyga prasideda J. Kuprionio straipsniais, rašytai pirmojoje nepriklausomoje Lietuvoje. Vėliau galime susipažinti su šio žymaus miškininko straipsniais, spausdintais užsienio spaudoje. Šioje skiltyje spausdinami ne tik paties J. Kuprionio straipsniai, bet ir surinkti apie jį spaudoje pasirodę straipsniai, jo susirašinėjimo laiška. Skaitant šiuos skyrius negali neatsistebėti, kiek daug gali nuveikti žmogus.

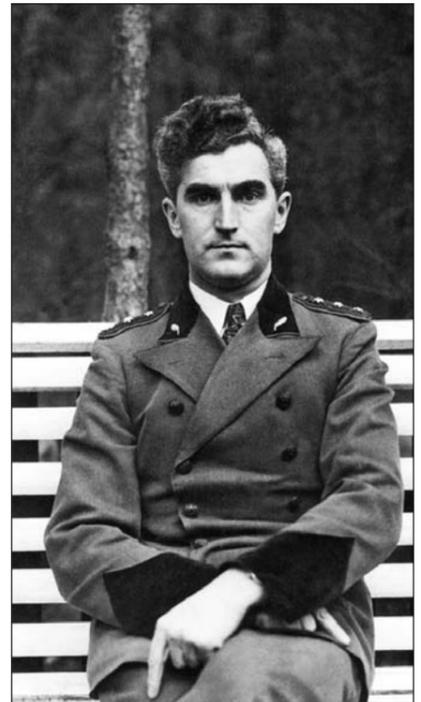
Knygoje vienas skyrius skirtas J. Kuprionio dokumentams, pradedant „Metrikų ištrauka” ir baigiant profesoriaus parašytaiis veikalais.

Fotografijų skyrius suskirstytas į keletą poskyrių: „Su giminėmis ir artimaisiais”, „Miškininkai”, „Namuose Amerikoje”, „Akademinė veikla” „Apsilankymas Lietuvoje 1978 metais”, „Minėjimai”, „Atmintis išlikusi Lietuvoje”. Reikia pažymėti gerą fotografijų kokybę.

Knygos pabaigoje skaitytojas ras „Bibliografinę rodyklę”, galės trumpai sužinoti „Apie autorius”, naudotis „Asmenvardžių rodykle” ir perskaityti „Rezumė” anglų kalba.

Knyga gražiai išleista, maloni paimti į rankas. Manau, kad daugelis profesorių J. Kuprionį pažinojusių žmonių tikrai su malonumu pavartys šią knygą.

Tikiuosi, kad greitai šią knygą galėsime rasti ir „Draugo” knygynelyje.

Jonas Kuprionis su miškininko uniforma, kurią retai dėvėjo.

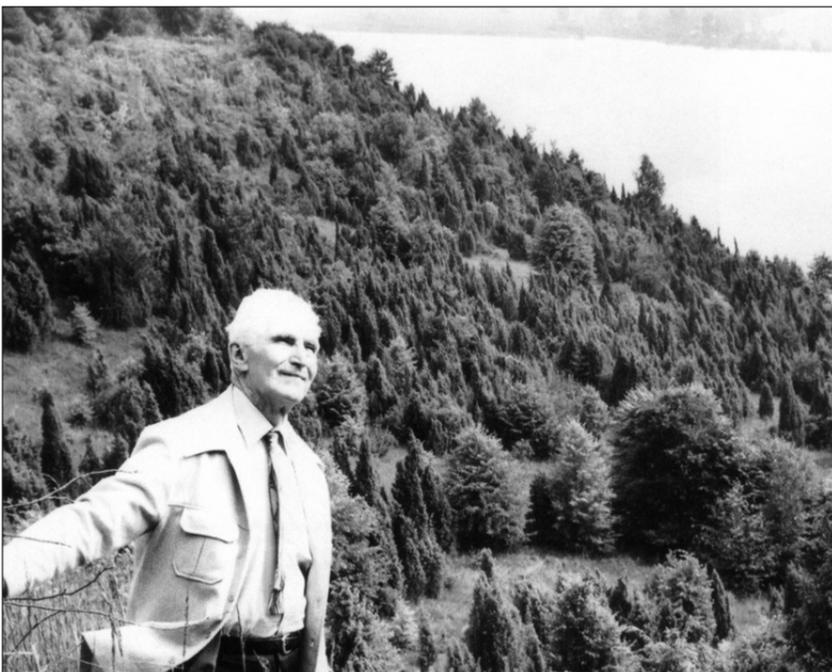
Jonas Kuprionis – (1901 m. rugpjūčio 3 d. Kiaušai, Anykščių valsčius – 1982 m. liepos 8 d. Van Nuys, California) – Lietuvos miškininkas, pedagogas, žurnalistas.

1928 m. baigė Žemės ūkio akademiją. 1929–1931 m. dirbo Miškų departamente Kaune. 1929 m. vienas Lietuvos miškininkų draugijos steigėjų, 1929–1940 m. žurnalo „Mūsų girios” redaktorius. 1931–1934 m. įkūrė Panemunės parką Kaune. 1934–1936 m. Dzūkijos miškų urėdas Alytuje, 1936–1939 m. Miškų departamento referentas. 1940–1941 m. dėstė Žemės ūkio akademijoje, 1941–1944 m. Vilniaus universiteto dėstytojas. Miškininkystės katedros vedėjas; nuo 1941 m. docentas. 1941 m. vadovavo Miškų ūkio komisariatui Vilniuje. Įsteigė miškų želdinimo kabinetą, mokomąjį medelyną ir sėklų tyrimo laboratoriją, tyrė sėklinių metų periodiškumą.

1946 m. atvyko gyventi į JAV. 1950 m. University of Michigan įgijo magistro laipsnį. 1951–1952 m. Texas medelyno vedėjas. 1952–1970 m. Louisiana Politechnic Institute profesorius; įsteigė Miškininkystės kabinetą, medelyną, retų augalų parką. 1953–1968 m. redagavo Lietuvos miškininkų sąjungos išėjimo žurnalą „Girios aidas”, rašė Lietuvių enciklopedijai.

Su kunigu prelatu Juozu Prunskiu, „Draugo” redaktoriumi, jam pas Kuprionius apsilankius.

Besigrožint Kauno marių pakrantėmis.

Nuotraukos iš knygos „Jonas Kuprionis – miškininkas”.

Viešnage Lietuvoje. Prie Lietuvos miškų ūkio mokslinio tyrimo instituto susitiko (iš kairės): akademikas Leonardas Kairiūkštis, Stasys Tuminauskas, Jonas Kuprionis ir Vytautas Ramanauskas.

RUSIJA

Sibiro lietuviai priversti melstis rusiškai

Sibire gyvenantys lietuviai niekaip negali sulaukti nors retkarčiais čia atvykstančio lietuvių kunigo, tad priversti melstis rusų kalba. „Mes iš Lietuvos norime ne tik materialinės, bet ir dvasinės pagalbos, metodinės, kurią gana nebloggerai gauname“, – liepos 28 d., trečiadienį, surengtoje spaudos konferencijoje teigė PLB valdybos narys Antanas Rasiulis iš

Rusijos.

Jis pasiskundė, kad Sibire gyvenantys lietuviai niekaip negali sulaukti nors retkarčiais čia atvykstančio lietuvių kunigo. Dėl to katalikiškose Sibiro bažnyčiose visos maldos kalbamos ir Mišios daugiausia lenkų kunigų laikomos rusų kalba.

Delfi.lt

DIDŽIOJI BRITANIJA

Britai numato naują imigrantų bangą

Britų žiniasklaida su nerimu praneša, kad šalyje gali kilti nauja imigracijos banga. „Dailymail“ duomenimis, Europos Sąjungos nare tapusi Rumunija lengvai suteikia pilietybę moldavams, kurie automatiškai gauna teisę laisvai judėti ES. Teigiama, kad moldavai pasinaudos galimybe atvykti į Britaniją ir reikalauti socialinių išmokų.

Britų žiniasklaidos atstovai nerimauja, kad nauja imigracijos banga dar labiau padidins Jungtinės Karalystės ekonominę naštą. Laikraščio duomenimis, pastaruosiu metu apie 900,000 moldavų yra pateikę prašymus Rumunijos pilietybei gauti.

Žiniasklaida siūlo šalies valdžiai keisti esamą socialinę sistemą, kuri it magnetas traukia imigrantus. Apžvalgininkų teigimu, nenusiteikę dirbti žmonės plūsta į Britaniją tik dėl esančios galimybės gauti finansinę pagalbą. Jei to nebūtų, tai imigrantai daug rimčiau pagalvotų, ar verta vykti į Didžiąją Britaniją.

Didžiosios Britanijos Migracijos tarnyba ragina ir kitas ES vyriausybes skubiai reaguoti į besiklostančią situaciją. Priešingu atveju britams vieniems teks suvaldyti naują darbo jėgos antplūdį tokiu nepalankiu ekonomikos nuosmukio metu.

Anglija.lt

AIRIJA

Dubline atidaryta Airijos lietuvių menininkų paroda

Liepos mėn. Lietuvos ambasadoje Airijoje atidaryta lietuvių menininkų paroda „Kalbame“, skirta paminėti Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) dieną.

Parodoje savo tapybos ir fotografijos darbus pristato keturi Airijoje kuriantys lietuvių menininkai – Kristina Olechienė, Jurgita Kandravičienė, Robertas Jarašius ir Jurgita Stučkaitė.

Pristatydama parodą, viena jos organizatorių Jurgita Stučkaitė sakė, kad „šios parodos pagrindinis sumanymas – pakviesti menininkus, gyvenančius ir kuriančius Airijoje, pasidalinti savo kūrybinėmis mintimis ir rengti bendrus kūrybinius projektus skirtinguose Airijos miestuose.“

„Džiaugiuosi, kad tautiečiai Airijoje įgyvendina įdomius kūrybinius projektus, plačiau pristato savo meninius sumanymus. Tikiuosi, kad šis projektas padrąsins ir daugiau lietuvių pristatyti savo kūrybą, burtis į kūrybinę bendruomenę Airijoje, keis-

tis kūrybiniais sumanymais su menininkais Lietuvoje“, atidarydamas parodą sakė Lietuvos ambasadorius Airijoje Vidmantas Purlys.

Į parodos atidarymą susirinkę tautiečiai „Tūkstantmečio odisejos“ pakviesti, prisijungė prie pasaulio lietuvių giedodami „Tautišką giesmę“.

Šventinį savaitgalį Airijoje taip pat vyko kiti Valstybės dienos ir Žalgirio 600 metų sukakčiai paminėti skirti renginiai. Liepos mėn. Dubline vyko tarptautinės sporto žaidynės „Žalgiris 600“, kuriose lietuvių, lenkų, latvių, slovakų, ukrainiečių, moldavų ir rusų žaidėjai bei komandos rungėsi teniso, futbolo ir krepšinio varžybose dėl Lietuvos, Latvijos, Lenkijos ambasadų, Lietuvos teniso sąjungos ir Airijos lietuvių Bendruomenės išteigtų apdovanojimų. Žaidynes organizavo Airijos lietuvių Bendruomenė.

Delfi.lt

PADEKA A † A ONA PETRAVIČIŪTĖ PAULIENĖ

Mūsų mylima mama, močiutė ir promočiutė mirė 2010 m. gegužės 28 d. ir buvo palaidota birželio 1 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai dėkojame visiems, kurie suteikė jai paskutinį patarimą ir palydėjo į Amžino Poilsio vietą.

Esame dėkingi kun. Antanui Saulaičiui už šv. Mišių atnašavimą, gražų pamokslą ir palydėjimą į kapines. Dėkojame anūkams už gražų atsisveikinimo žodį ir karsto nešimą. Ypatingas ačiū Venai Shimkienei už nuoširdžią priežiūrą mamos senatvėje. Taip pat dėkojame direkt. Donald Petkus bei jo talkininkams už gražų patarnavimą. Didelė padėka giminėms, draugams ir pažįstamiems, dalyvavusiems gedulingose Mišiose ir laidotuvėse, pareiškusiems užuojautą, aukojusiems šv. Mišioms, „Vaiko vartai į mokslą“, „Saulutei“ ir Baltic Jesuit Fund.

Liūdinti šeima

A † A Brolis Kęstutis Reizgys, OFM (1972.06.25–2010.07.26)

2010 m. liepos 26 d., būdamas 38 metų amžiaus, Kanadoje mirė Mažesniųjų brolių ordino (pranciškonų) Lietuvos Šv. Kazimiero provincijos narys brolis kunigas a. a. Kęstutis Reizgys.

Brolis Kęstutis gimė 1972 m. birželio 25 d. Telšių vyskupijoje, Kretingos mieste. Brolis K. Reizgys 1997 m. atėjo į pranciškonų broliją, 1998–1999 m. naujokyno metus praleido Vokietijoje, Marianthal vienuolyne (Šv. Elžbietos iš Tiuringijos pranciškonų provincijoje), kur 1999 m. rugpjūčio 17 d. davė pirmuosius Dievui pašvęsto gyvenimo įžadus. 2004 m. rugpjūčio 29 d. Kretingoje davė amžnuosius vienuolinius įžadus. 2006 m. baigė Vytauto Didžiojo universiteto Katalikų teologijos fakultetą, o 2007 m. balandžio 14 d. buvo išventintas kunigo tarnystei. Dirbo Lietuvoje, gyveno Pakutuvėnų brolijoje.

Nuo 2010 m. birželio 20 d. brolis

Kun. Kęstutis Reizgys

Kęstutis tarnavo Kanadoje lietuviškoje Prisikėlimo parapijoje (Toronto) vikaru.

Užsienio lietuvių sielovados delegatūros info

ISLANDIJA

Reikjavike – šiuolaikinis menas iš Lietuvos

Islandijos sostinėje Reikjavike štai jau visą mėnesį trunka šiuolaikinio meno festivalis „Villa Reykjavik“, kuriame galima pamatyti ir Lietuvos menininkų kūrinių. Menininkus pristato renginyje dalyvaujanti galerija „Tulips & Roses“ (Vilnius/Briuselis), vienintelė iš Baltijos šalių galerijų atrinkta dalyvauti šiame tarptautiniame projekte.

Pagrindinis „Villa Reykjavik“ festivalio sumanymas – Islandijos sostinėje suburti įdomiausias šiuolaikinio meno galerijas iš visos Europos ir vienam mėnesiui atidaryti Reikjaviko galerijų rajoną. Visos projekte dalyvaujančios galerijos turi laikinas erdves įvairiose miesto vietose, kuriose rengia savo menininkų parodas. Tuo pat metu Reikjavike vyks ta gausi kitų festivalio renginių programa – koncertai, filmų peržiūros.

„Reikjavikas tikrai nėra šiuolaikinio meno meka, – sako galerijos „Tulips & Roses“ direktorius Jonas Žakaitis. – Tačiau kaip tik dėl to bus ypač įdomu pamatyti, ką ten darys į vieną netikėtą vietą susibūrusios ga-

lerijos ir menininkai. Tai bus visiškai skirtingų energijų susidūrimas.“

„Tulips & Roses“ galerija Reikjavike pristatys grupinę Lietuvos ir užsienio menininkų parodą pavadinimu „I want to say straight away that my name is Robert Duncan just in case any of you entered the wrong hall“. Joje dalyvaus šalies jaunosios kartos menininkai – Liudvikas Buklys, Gintaras Didžiapetris, Elena Narbutaitė ir Antanas Gerlikas. Taip pat dalyvaus ir kūrėjai iš kitų šalių – Rosalind Nashashibi (D. Britanija), Nicolas Matranga (JAV), Robert Snowden (JAV). Parodą, kurios atidarymas įvyko liepos 10 d., prižiūri Aurimė Aleksandravičiūtė.

Galerija „Tulips & Roses“ parodą rengia bendradarbiaudama su galerija „i8“ (Reikjavikas), galerija „Rastre“ (Varšuva) ir LR kultūros atašė Islandijoje, o ją remia Šiaurės ministrų tarybos Šiaurės ir Baltijos šalių kultūrinė mobilumo programa, LR kultūros ministerija ir projekto „Villa Reykjavik“ paramos fondai.

Lietuviams.com

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆Šv. Kazimiero kongregacijos seserys jau 20 metų meldžiasi, kad kongregacijos steigėja Motina Marija Kaupaitė būtų paskelbta Palaimintąja ir maloniai kviečia visus dalyvauti šv. Mišiose, kurios bus aukojamos šeštadienį, rugpjūčio 7 d., 9:30 val. r. seselių Motiniškajame name, 2601 W. Marquette Rd., Chicago. Po Mišių nedidelės vaišės. Daugiau informacijos tel. 773-776-1324 arba tinklalapyje www.ssc2601.com

◆Andriaus Mamontovo ir lietuvių meno ansamblio „Dainava“ koncertas vyks šeštadienį, rugpjūčio 14 d., 8 val. v. Willowbrook Grand Ballroom salėje, 8900 S. Archer Rd., Willow Springs, IL. Bilietus įsigyti galite „Lietuvėlėje“ (tel. 773-788-1362), „Two Rivers“ (tel. 630-257-8178) ir Willowbrook Grand Ballroom (tel. 708-839-1000). Daugiau informacijos tel. 630-464-500.

◆Santaros-Šviesos 57-ame suvažiavime rugsėjo 10 d., penktadienį, dalyvaus žurnalistas, Lietuvos radijo ir televizijos vadovas Audrius Siaurusevičius. Prelegentas skaitys paskaitą „Dvidešimt metų Lietuvos“.

Audrius Siaurusevičius

◆Jungtinė paroda „Lithpex-Polpex 2010“ vyks 2010 m. spalio mėn. 15–17 dienomis Balzeko lietuvių kultūros muziejuje, (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629) Čikagoje, JAV. Apie ketinimą dalyvauti parodoje prašome pranešti iki 2010 m. rugpjūčio 1 d. Dėl papildomos informacijos prašome kreiptis į komiteto narius: Chester Schafer tel. 773-545-7007; Violeta Rutkauskienė, el. pašto adresu aviv2008@att.net arba tel. 847-244-4943 ir į Joną Variakojį el. pašto adresu variakojis@sbcglobal.net arba tel. 773-585-8649.

LIETUVOJE...

„Dainavos“ ansamblio vyrų vienetas (JAV), vadovaujamas Dariaus Polikaičio, rugpjūčio 5 d. (ketvirtadienį) 6 val. v. Vytauto Didžiojo universiteto Didžiojoje auloje (Katalikų teologijos fakultetas, Gimnazijos g. 7, Kaunas), atliks koncertą „Kaip grįžtančius namo paukščius...“.

Rugpjūčio 7 d. (šeštadienį) 8 val. v. „Dainavos“ ansamblio vyrų vienetas kartu su Vytautu Saliniu (bas-baritonas) ir Tomu Ladiga (bosas), Simona Smirnova (džiazo voka-

IŠ ARTI IR TOLI...

◆A. Mamontovo koncertas sekmadienį, rugpjūčio 1 d., vyks Washington, DC klube „Black Cat“, 1811 14th Street NW, Washington, DC 20009. Bilieto kaina – 30 dol. asmeniui. Koncerto pradžia 8:30 val. v. Koncertą organizuoja Washington-Baltimore Jaunimo sąjunga. Informacija el. paštu robertkbyla@gmail.com (Robert K. Byla).

◆Visus kviečiame į Beverly Shores Lietuvių klubo gegužinę, kuri vyks nuostabiame Lituanikos parke šeštadienį, rugpjūčio 14 d., 12 val. p. p. skambant Broniaus Mūro muzikai, ažuolų pavėsyje, šalia Dariaus ir Girėno paminklo, prie čiurlenančių fontanų. Pietūs, gėrimai, loterija. Susitikime, pabendraukime, linksminkimės kartu.

◆Kasmetinės 96-osios Lietuvių dienos vyks rugpjūčio 14 d. nuo 11 val. r. iki 5 val. p. p. ir rugpjūčio 15 d. nuo 12 val. p. p. iki 4 val. p. p. Frackville. Renginį organizuoja „Angliakasių Lietuvos“ palikuonys ir Lietuvos Vyčių Anthracite kuopa Nr. 144 ir Schuylkill County lankytojų biuras (Visitors Bureau). Daugiau informacijos suteiks Larry Domalakes tel. 570-874-4092 ir Marion Wydra tel. 570-339-5565.

◆St. Petersburg Lietuvių klubo valdyba rugsėjo 1 d. 2 val. p. p. kviečia visų narių susirinkimą Klubo reikalams aptarti, kuris vyks Lietuvių klubo didžiojoje salėje (4880 46th Ave., North, St. Petersburg, FL), kviečiame narius gausiai dalyvauti. Po susirinkimo – vaišės.

◆JAV Lietuvių Bendruomenės XIX tarybos antra sesija vyks rugsėjo 24–26 dienomis Orlando, FL, „Renaissance Orlando Hotel – Airport“ (5445 Forbes Place, Orlando, FL 32812). Registruotis reikia iki šių metų rugpjūčio 25 d. telefonu 1-800-545-1985. Kambario kaina – 89 dol. parai. Užsisakant vietas reikia paminėti, kad dalyvausite Lithuanian American Community sesijoje.

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prienamais nuošimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Bank, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.

las) ir Egidijumi Buožiu (fortepijonas) koncertuos Lietuvos nacionalinėje filharmonijoje, Vilniuje.

Keramikos muziejuje, Rotušės aikštė 15 (Kauno Rotušės rūmuose) rugpjūčio 12 d. 4 val. p. p. atidaroma Kęstučio Mikėno (Los Angeles) ir Algimanto Patamsio (Vilnius) porceliano, kristalinės glazūros darbų paroda „Abipus Atlanto“. Paroda veiks iki rugsėjo 19 d. Muziejus atidarytas kasdien (išskyrus pirmadienį) nuo 11 val. r. iki 5 val. p. p.

„Laumė“ koncertuos festivalyje „Tall Ships Chicago“

Rugpjūčio 29 d., sekmadienį, 5 val. p. p. Navy Pier pramogų centro (600 E. Grand Ave., Chicago) didžiojoje pokylių („Grand Ballroom“) salėje vyks lietuvių tautinių šokių kolektyvo „Laumė“ pasirodymas

Lietuvos Respublikos generaliniam konsulatui Čikagoje bendradarbiaujant su Čikagos Navy Pier pramogų centru lietuviški šokiai bus pristatomi festivalio „Tall Ships Chicago 2010“ kultūrinės programos metu.

„Laumė“ susikūrė 2009 m. pradžioje, kai būrys šaunaus jaunimo panoro dalyvauti Vilniuje vykusioje Tūkstantmečio dainų ir šokių šventėje. Iš pradžių kolektyvo tikslas buvo tik paruošti programą minėtai šventei, tačiau netgi po išvykos į Lietuvą „Laumės“ nariai toliau repetuoja ir puoselėja lietuvišką tautinį šokį. Kolektyvo pasirodymais jau buvo praturtinti keletas lietuviškų renginių, o šį kartą „Laumės“ koncertą bus galimybė stebėti žinomiausiame Čikagos pramogų centre tarptautinės programos metu.

Kas keleri metai Čikagoje rengiamas festivalis „Tall Ships“ šiais metais vyks rugpjūčio 24–29 dienomis. Jame dalyvaus daugiau nei dvidešimt didžiųjų burinių laivų iš viso pasaulio. Atidarymo dieną vyks iškilmingas burlaivių plaukimas, o vėliau jie su-

stos Navy Pier krantinėje sudarydami įspūdingą vienos mylios rikiuotę, kur juos galės apžiūrėti lankytojai.

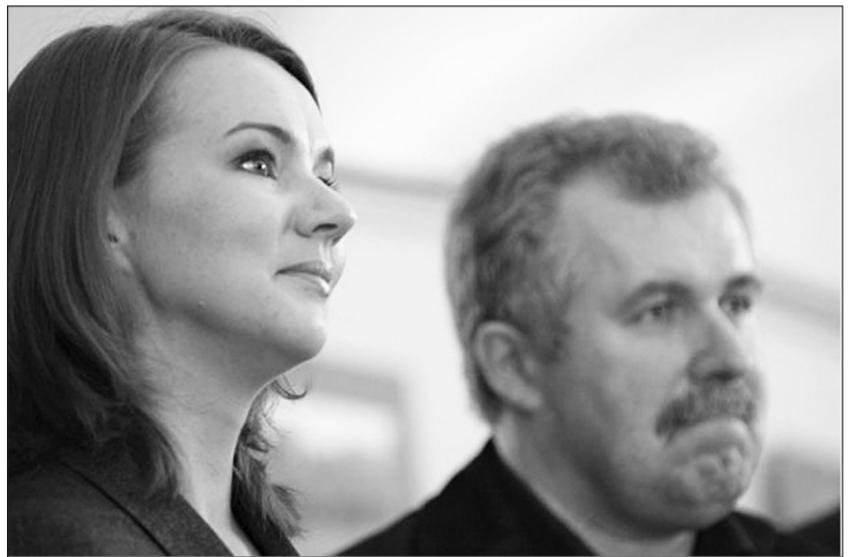
Visai šeimai skirto renginio metu bus siūloma daug įvairių pramogų: burlaivių apžiūrėjimas, ekskursijos po laivų denius, plaukiojimo ekskursijos, ugnies salvės, meno dirbinių mugė, kultūrinės programos ir kita.

Daugiau informacijos apie festivalį bei bilietus galite rasti:

www.navypier.com/tallshipschicago.

LR Generalinio konsulato Čikagoje info

„Šimtas paskutinių valandų“

Gražina Sviderskytė ir istorikas dr. Arvydas Anušauskas.

Andriaus Vaitkevičiaus nuotr.

Rugpjūčio 20 dieną, penktadienį 7 val. v. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje (6500 South Pulaski Rd., Chicago, IL 60629) rodomas filmas „Šimtas paskutinių valandų“. Tai vienas iš istorinės dokumentikos seriale „XX amžiaus slaptieji archyvai“ filmų. Serialo autoriai: žurnalistė Gražina Sviderskytė ir istorikas dr. Arvydas Anušauskas.

Filme atkuriami lemtingi 1940 m. birželio įvykiai Kaune, Lietuvos pasienyje ir Maskvoje likus 100 val. iki sovietų ultimatumo ir okupacijos. Pasitelkus aktorius, šalius ir karius, autentiškose vietose atkuriami paskutiniai nepriklausomos vyriausybės posėdžiai, dramatiškos diplomatų derybos ir brutalūs raudonarmiečių veiksmai. Atskleidžiamas politinis,

psichologinis ir karinis spaudimas, svarstomi įtartini kai kurių Lietuvos valdininkų saitai su sovietų struktūromis, galima politikų motyvacija nesąlygiškai priimant SSRS ultimatumą. Pirmą kartą rodomi dokumentai iš slaptų Rusijos archyvų fondų, kurie atskleidžia, kada tiksliai Sovietų Sąjungos vadovybė įsakė užimti Lietuvą ir kaip ruošėsi didžiuliam kraujo praliejimui.

Filmo trukmė – 58 min. Tel. pasiteiravimui 773-582-6500 (Rita Janz).

This program is made possible in part by Grants from the Illinois Arts Council, Chicago Department of Cultural Affairs, the ECPC.

Balzeko lietuvių kultūros muziejaus info